

V novo leto

Mnogo problemov stoji pred nami, dragi tovariši, v nastopajočem letu. Ti problemi so resni, toda niso nerešljivi. Skupno jih bomo lahko rešili.

Skupnost zahteva od vseh državljanov, da izboljšajo svojo dolžnost v izgradnji socializma. Tudi mi smo člani te skupnosti. Posebno, ker stojimo v prvi liniji borbe za uveljavitev našega gospodarstva in ustvaritve močne materialne osnove.

Voditi podjetje ni tako enostavna stvar, to dobro ve naš Delavski svet. Pri tem delu mu pomaga naša sindikalna podružnica. Podpira ga pa s svojim razumevanjem in sodelovanjem večina naših rudarjev.

Tudi naš list želi doprinesiti k uveljavitvi samoupravljanja podjetja in solidnemu gospodarstvu vse, kar se doprinese. Seznamljali vas bomo z vsemi perečimi zadevami, tiščimi se našega gospodarskega stanja. Kažipot nam bo program Zveze komunistov Jugoslavije. Skušali bomo dvigniti zavest našega kolektiva in strokovnost naših delavcev in uslužbenecov. Ne bomo pa pozabili pisati o vsem, kar je važno za naše materialno in kulturno življenje v okviru naše občine. Tudi za zabavo bomo poskrbeli v našem časopisu.

Naša največja želja je, da bi se vam ta časopis dopadel in da bi ga vsi člani našega kolektiva čitali. Seveda, naše delo ne bo tako plodno, če ne boste tudi vi sodelovali z dopisi, predlogi in nasveti.

Želimo, da bi Novo leto bilo prekratkotno v naši skrbi za precvet rudnika.

Želimo stehernemu članu našega kolektiva polno delovnih uspehov in zadovoljstva v svojem življenju.

SREČNO V NOVO LETO!

Uredništvo

PLENUM sindikalne podružnice Rudnika Velenje

Sindikalna podružnica rudnika lignita Velenje je sklicala v nedeljo, dne 14. 1. m. svoj plenium. Člani plenuma so dali poročilo o delu svojih odborov in obravnavali celokupno delo svoje podružnice, gospodarsko stanje podjetja in tehnično organizacijo dela v zvezi z obnim zborom.

Po zadnjih podatkih ima podružnica organiziranih 74% zaposlenih ljudi. Od teh je najmanj organiziranih v jami, kar daje slabo sliko nekaterim odborom jame, ker predsednik jamskega odbora na plenumu sploh ni bil navzoč. Podružnici ni važen samo finančni efekt, temveč ji je važno tudi, da ima organizirane ljudi z visoko politično in gospodarsko zavestjo. Sindikalna podružnica bo lahko delala, če bo prejemala od širokega kroga svojih članov navodila in zdravo kritiko. Upravni odbor podružnice sam ne more vršiti v zadostni meri zadane mu naloge, če nima podpore s strani članstva. Da bi podružnica dvignila zavest delavskega razreda, je organizirala pridobivanje novih članov za časopis »Delavski enotnost« tako, da je število zrastle na 250 naročnikov. V pogledu higiensko-tehnične zaštite je podružnica organizirala tekmovanje v mesecu novembru, ki je dalo že dobre rezultate. Posebno pažljivo po polaga podružnica na finančno in gospodarsko stanje podjetja. Po referatu tov. direktorja in šefa računsko-gospodarskega sektorja so člani plenuma imeli pred seboj jasno sliko finančnega stanja podjetja. Naloga sindikalne podružnice je, da dela individualno s člani kolektiva in jim prikaže, kako velik pomen ima za gospodarski razvoj rudnika skrajna štednja materiala, delovne sile in mehanizacija. Z mehanizacijo bodo naši delavci dvignili storilnost dela in obenem znižali ceno premoga tako, kot jo zahteva tržišče.

Plenium je razpravljaval tudi o prevozu delavcev z avtobusi. Gospodarski račun je namreč pokazal, da je celotni kolektiv obremenjen s tem prevozom mesečno za 250.000 din. Bolje bi bilo, da se tem ljudem tudi stanovanje v bližini rudnika, oni pa, ki posedujejo doma zemljo, pa itak niso odvisni od zasluzka v rudniku. O predlogu Okrajnega sindikalnega sveta Šostanj, da bi podružnica odvajala 20% pobrane članarine v brezposelni fond, so bili člani mnenja, da bi se vzporedno s tem znižala tudi kvota za republiški odbor

Velenjski rudnik je v letu 1952 izvršil domala vse postavljene naloge. Zadovaljil je v glavnem potrebe težišča po lignitu, tako po kvaliteti kakor tudi po količini ter zgradil večino predvidenih objektov kapitalne izgradnje; v kolikor ni bilo objektivnih težav in ovir.

Plenium je obravnaval vprašanje deputatnega premoga, nagrad za znižanje proizvodnih stroškov tehnično osebo in predloge za socialno zavarovanje. Člani so mnenja, da je deputat v naravi težko priborljiva. Za deputat se nam šteje v plačilni fond. Zato je potrebno, da podružnica preko Republiškega odbora izposluje povprečne rudarske plače višje za vrednost deputata. Kar se tiče nagrad tehnično osebo pa bo zavzela sindikalna podružnica svoje stališče pri gospodarskem računu predloga za te nagrade. Naloga delegatov v okrajno skupščino socialnega zavarovanja pa je, da izglasujejo za rudarja in da naj izdatke sorazmerno trpi podružnica, kot višji forumi.

Plenium je razpravljalo o stanju kapitalne izgradnje in družbenega standarda, kateri je v Velenju najbolj pereč. Ugotovili je tudi, da je storilnost dela zunanjih obratov napram jami precej nizka in da teče v tej storilnosti še velike finančne rezerve.

Tov. tajnik je ob zaključku apeliral na odbornike, da že sedaj pregledajo, kateri tovariši bi prišli v poštev za delo v sindikalni organizaciji prihodnje leto, ker nedelavni odborniki ne morejo koristiti sindikalni organizaciji in kolektivu.

Sever

Upravni odbor našega rudnika je sklenil, da se ukine prevoz na liniji Velenje—Dolič, na liniji Velenje—Št. Janž in da vozi avtobus pod pogojem, da se plača prevoz toliko kolikor stane.

Ta ukrep je izzval med prizadetimi razne komentarje, ki pa nimajo z interesi našega podjetja nikake zveze, temveč zagovarjajo več ali manj interese posameznikov, a mogoče največ grupice ljudi.

Da bi razčistili situacijo, hočemo kar na kratko prikazati razloge, ki so bili povod za sprovedbo omenjenih sklepov.

Danes se nahaja vse naše gospodarstvo v velikem boju za povečanje storilnosti dela in kar je še važnejše: v boju za znižanje cen naših proizvodov. To je edina pot, ki vodi k uveljavitvi gospodarstva, povišanju življenjske ravni, k nadaljnji graditvi socializma v naši državi. Znižati ceno premoga, to je danes najvažnejša naloga našega kolektiva in temu cilju moramo v našem lastnem interesu posvetiti najvažnejšo pažnjo.

Velenjski premog stane v mestih, dostavljen na dom, okoli 5.000 din. Če računamo, da porabi srednje gospodinjstvo na leto najmanj 3 do 4 tone premoga in 1 do 2 m³ drv, potem iznese to celotno 16 do 18 tisoč dinarjev. Povprečni zasluzek v mestih je znatno

nižji od srednjega zasluzka našega rudarja in se suče v mejah od 5.000 do 6.500 din, napram povprečnemu zasluzku rudarja okoli 10.000 din na mesec.

Iz tega sledi, da mora naš odjemalec iz široke potrošnje v mestih živrovati letno kar štiri svoje mesečne plače, če hoče oskrbeti svoj dom s potrebnim kurjavo. Če pa denarja nima, si premoga kupiti ne more in lahko zmrzuje vsi zimo. Pa tudi industrija je prišla v ekonomično in racionalno uporabljati premog. Posledica tega je, da dobivajo rudniki vse manj naročil. To nujno izkove zmanjšanje proizvodnje in vse, kar je z zmanjšanjem iste v zvezi.

Če hočemo torej, da bomo naš premog prodajali in s tem omogočili, da bo naš rudnik lahko delal s svojo polno zmogljivostjo ter s tem nudil delo in zasluzek našim rudarjem, istočasno pa našim odjemalcem omogočil nakup premoga, se moramo v prvi vrsti boriti za znižanje njegove proizvodnje in s tem prodajne cene. Zato moramo najprej odstraniti vse liste, kar nam po nepotrebnem podražuje tono. Ti ukrepi so morda vrhunske za posameznike, ki razen sebe ne bodo videli ničesar drugega, nekoliko boleči, toda na njih se v interesu skupnosti ne moremo in ne smemo ozirati!

Če hočemo torej, da bomo naš premog prodajali in s tem omogočili, da bo naš rudnik lahko delal s svojo polno zmogljivostjo ter s tem nudil delo in zasluzek našim rudarjem, istočasno pa našim odjemalcem omogočil nakup premoga, se moramo v prvi vrsti boriti za znižanje njegove proizvodnje in s tem prodajne cene. Zato moramo najprej odstraniti vse liste, kar nam po nepotrebnem podražuje tono. Ti ukrepi so morda vrhunske za posameznike, ki razen sebe ne bodo videli ničesar drugega, nekoliko boleči, toda na njih se v interesu skupnosti ne moremo in ne smemo ozirati!

Če hočemo torej, da bomo naš premog prodajali in s tem omogočili, da bo naš rudnik lahko delal s svojo polno zmogljivostjo ter s tem nudil delo in zasluzek našim rudarjem, istočasno pa našim odjemalcem omogočil nakup premoga, se moramo v prvi vrsti boriti za znižanje njegove proizvodnje in s tem prodajne cene. Zato moramo najprej odstraniti vse liste, kar nam po nepotrebnem podražuje tono. Ti ukrepi so morda vrhunske za posameznike, ki razen sebe ne bodo videli ničesar drugega, nekoliko boleči, toda na njih se v interesu skupnosti ne moremo in ne smemo ozirati!

Iz teh razlogov je bil izdan tudi sklep o ukinitvi, odnosno omejitvi avtobusnega prometa.

Ogledmo si sedaj finančno sliko avtobusnega prevoza na liniji Velenje—Dolič, ki je dolga 26 km. Ker vozi enkrat dnevno zneslo to 52 kilometrov. Če vračunamo v ceno prevoza vse stroške, potem dobimo na osnovi knjigovodstvenih podatkov, da nas enkratni prevoz delavcev stane 6.730 dinarjev. Za to vožnjo je prijavljenih 103 delavcev. No, in če računamo izostanke, recimo 15%, dobimo, da se vozi dnevno 87 moč. To bi pri 24 vožnjah v enem mesecu zneslo na enega potnika 1.248 din. V celoti je primanjkljaj na tej liniji okoli 174.000 dinarjev in se mora od nekd kriti. Od kod, bomo povedali kasneje.

Slična je situacija na progi Velenje—Št. Janž. Enkratna vožnja na tej progi stane 6.547 dinarjev. Kljub znatno manjši kilometraži je vsled obremenitve z dinami koferja, kar znaša z revizijo, akumulacijo in deputatom 97%, cena le neznačajno manjša. Potnikov je prijavljenih 95, oziroma, če vzamemo v obzir izostanke, potem se vozi 81 delavec. Mesečno stane prevoz enega potnika 1.970 dinarjev. Če vsak plača le 250 din, bi znašal primanjkljaj 1.690 dinarjev na mesec, odnosno celokupna izguba se po kaže na višino 137.000 dinarjev.

Če hočemo torej, da bomo naš premog prodajali in s tem omogočili, da bo naš rudnik lahko delal s svojo polno zmogljivostjo ter s tem nudil delo in zasluzek našim rudarjem, istočasno pa našim odjemalcem omogočil nakup premoga, se moramo v prvi vrsti boriti za znižanje njegove proizvodnje in s tem prodajne cene. Zato moramo najprej odstraniti vse liste, kar nam po nepotrebnem podražuje tono. Ti ukrepi so morda vrhunske za posameznike, ki razen sebe ne bodo videli ničesar drugega, nekoliko boleči, toda na njih se v interesu skupnosti ne moremo in ne smemo ozirati!

nja odvisna od tržišča. Potrebno se bo čimbolj prilagoditi potrebam kupcev. Kapaciteta proizvodnje bo morala biti dovolj velika, da bo zadovoljila največje potrebe, istočasno pa dovolj elastična, da se bo proizvodnja prilagodila tudi eventualni manjši potrošnji.

Bolj važno kot vprašanje količine, bo v novem letu vprašanje kvalitete, posebno pa še asortimana lignita. Rudnik se bo moral prilagoditi zahtevam in potrebam potrošnikov ter bo moral proizvesti tiste vrste, po katerih bo povpraševanje. Zelo važna naloga pa bo pravilno drobljenje debelih vrst v cilju, da povečamo odstotek komadnega lignita, pri tem pa bitno ne menjamo odstotek drobnih vrst, za katere začasno ni dovolj odjema.

Najvažnejša naloga pa je pocenitev lignita. Ta se bo dosegla s čim večjo produktivnostjo dela, s čim boljšim izkoriščanjem kapacitete mehanizacije ter zmanjšanjem materialnih izdatkov. V novem letu se bo gradila nova mehanizacija. Namesto starih in iztrošenih strelsk se bo zgradilo nove veržne transporterje. Nova mehanizacija zahteva njeno pravilno izkoriščanje, v nasprotnem slučaju se proizvodni stroški še povečajo. Z nove mehanizacije se bo moralo menjati tudi odkopno metodo ter bo naloga vsega kolektiva, da se za

ta problem zainteresira. S pravilnim izkoriščanjem zasekavalnih strojev se bo poraba razstreliva zmanjšala, vzporedno s tem bo pa tudi manjša poraba jamskega lesa.

Fot Pelikan, Celje

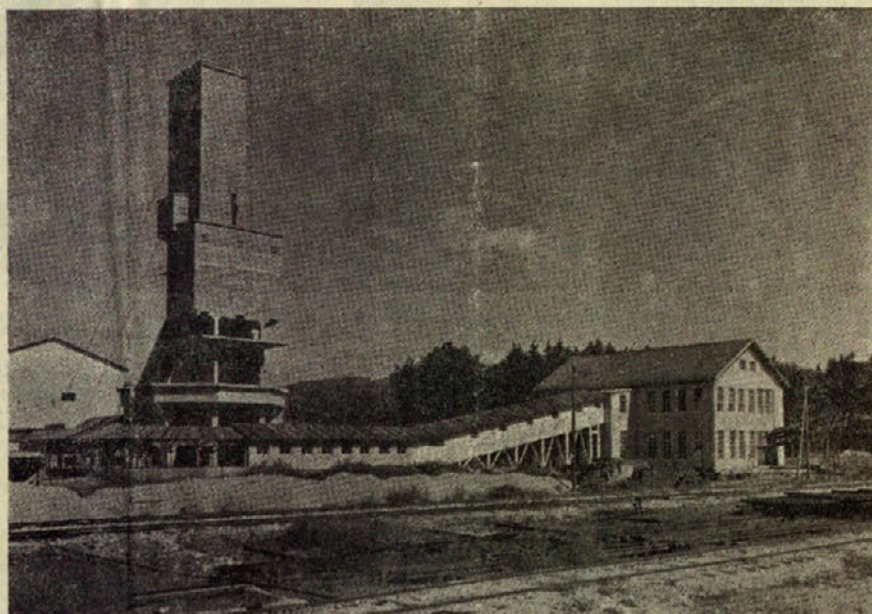
Skupna izguba znaša 276.000 dinarjev, torej več kot četrt milijona mesečno! In kdo to plača, tovariši? Odgovor je kratak in jasev: vsi delavci in uslužbenci našega rudnika, in sicer vsak med nami reci in piši 186 din na mesec. Nikakor ne moremo zagovarjati dejstva, da vsak član našega kolektiva plača za tiste, ki se vozi, 186 din. To je nepravilno, to moramo preprečiti. Nihče nima pravice zahtevati, da bi drugi plačevali zanj.

Ugovor, da bi ostali ti ljudje brez posla ne drži, kajti rudnik razpolaga danes s samskimi stanovanji, ki so bila delno prazna.

Toda ukinitve omenjenih relacij ima še drugo mnogo važnejšo koristno posledico. Kakor smo videli, je na ta način možno mesečno prihraniti 276.000 dinarjev, kar pomeni pri naši mesečni proizvodnji pocenitev 6,50 din za tono. Tu toliko dinarjev, tam zopet nekaj dinarjev in tako bi lahko obetno znižali ceno premogu ter ga zato lažje prodajali.

Pri nas je še mnogo takšnih skritih rezerv. Odkrivajmo jih, na ta način postopno znižujemo ceno našega premoga. S tem bomo izpolnili našo najvažnejšo nalogo v letu 1953.

Ing. F. J.

Izvozni stolp in provizorna separacija novega jaska

Foto Pelikan, Celje

Fot Pelikan, Celje

Tudi na sigurnost dela ne smemo pozabiti. Zgradili bomo novo lamparno pri novi kopalnici ter jo opremili z najmodernejšimi električnimi jamskimi svetilkami. Važnost teh svetilk najbolj spoznamo, če pomislimo na vdore plinov, kadar je dobra in sigurna svetilka rudarju v veliko pomoč.

Poleg kapitalne izgradnje ne smemo pozabiti na družbeni standard. Dokončati moramo čimprej začetne stanovanjske hiše in s tem dvigniti življenjsko raven našim tovarišem. Poleg dovršene začetih hiš bo treba prikriti z gradnjo novih, kajti potrebe so še

Faksimile prve naslovnice Velenjskega rudarja

VSEBINA

Časopis poslovnega sistema Premogovnik Velenje, januar 2003, številka 1

Sklepna ugotovitev skupnega posveta uprave družbe z vodji služb, obratov in tehničnimi vodji ter sindikatom in svetom delavcev je, da so spremembe v družbi nujne, da je treba z njimi seznaniti vse zaposlene, intenzivirati komuniciranje na vseh nivojih ter vse zaposlene pritegniti v nameravane procese.

- 4** Podpora ključnih kadrov, sindikata in sveta delavcev uvajanju sprememb
- 6** Čim bližje 4 milijonom ton
- 8** O bistvenih spremembah in novostih zakona o delovnih razmerjih
- 10** V obveznem zdravstvenem zavarovanju precej sprememb
- 12** Izobraževanje – gibalno razvoja
- 13** Svetla prihodnost poklicev v rudarstvu
- 15** Delajo zahtevnejše izdelke, osvajajo nova tržišča
- 16** Inštitut ERICo gostil znanstvenike iz sedemnajstih držav

- 17** Slovenija uspešna v mednarodnem povezovanju
- 18** Nekaj prazničnega je leglo na ljudi
- 19** Maša sv. Barbari v čast
- 20** Naš gost: Gregor Miklič
- 22** Rudarjevih 50 let
- 24** Poslovili smo se od Dragice Kotnik
- 26** Športno društvo
- 30** Zdravje: Zlata žila

Skupna proizvodnja premoga v letu 2002 je bila 4,045 milijona ton in izpolnili smo vse pogodbenne obveznosti do holdinga Slovenske elektrarne. Zaradi ugodne odkopne fronte smo se sorazmerno lažje prilagajali potrebam po premogu v TEŠ

Postanite stalni čitatelj
„Velenjskega rudarja“
in tudi naročnik!

S 1. januarjem so začele veljati določbe zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter nov zakon o delovnih razmerjih.

Prva številka Velenjskega rudarja je izšla 1. januarja 1953, torej pred petdesetimi leti.

Izdajatelj

Poslovni sistem Premogovnik Velenje

Uredništvo

Glavna in odgovorna urednica: Diana Janežič

Novinarka in lektorica: Dragica Marinšek

Oblikovanje: Ivo Hans Avberšek

Naslov: Uredništvo Rudarja, Partizanska 78, 3320 Velenje, tel. 03/899 61 00, int. 18-15, fax. 03/5869-131

E-mail: Diana.Janezic@rlv.si,
Ivo.Avbersek@rlv.si

Uredniški odbor

Božena Steiner, predsednica, Tatjana Krenker - gospodarsko področje, Marko Mavec - tehnično področje, Tomo Lipnik - sindikat, Pavel Župevc - svet delavcev, Janja Juvan - IP HTZ, Mojca Ževart - ERICo, Matjaž Černovšek - Gost, Tomaž Pungartnik - Habit, Slaviša Pogorelnik - Kamnolom Paka, Milena Krofi - PLP, Miro Sitar - Telekom sistemi, Jožica Peterlin - Športno društvo

Grafična priprava Naš čas, d.o.o. Velenje
Tisk SET Vevče

Naklada 4000 izvodov

Mesečnik Rudar prejemajo zaposleni v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje brezplačno. Davek na dodano vrednost po stopnji 8,5%. Poštšina plačana pri pošti 3320.

Od medsebojnih k pogodbenim delovnim razmerjem

S 1. januarjem je pričel veljati nov Zakon o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR), imenovan tudi "mala delavska ustava". Zgodovina njegovega nastajanja je dolga in glede na to, da je šlo za občutljivo pravno urejanje razmerij med delom in kapitalom, so potekala intenzivna usklajevanja stališč med socialnimi partnerji, to je med predstavniki sindikatov, delodajalcev in vlade Republike Slovenije kot predlagateljice zakona.

Predlog ZDR je bil po predhodni večletni pripravi vložen v prvo obravnavo v Državnem zboru že v oktobru leta 1997, vendar se je besedilo predloga v zakonodajnem postopku bistveno spreminjalo. Po petih letih, aprila 2002, je bil sprejet. Ob njegovem končnem besedilu je bil med socialnimi partnerji dosežen konsenz, ki pomeni kompromis med zelo različnimi interesi, s čimer pa se je zaključilo tudi obdobje preno-ve delovno-pravne zakonodaje.

Potreba po temeljiti prenovi delovno-pravne zakonodaje je po spremembi družbenega reda izhajala iz dejstva, da mora Slovenija po osamosvojitvi na podlagi svoje ustave samostojno in celovito urediti to področje, ki je bilo v preteklosti delno v zvezni in delno v republiški pristojnosti.

Prav tako pa se mora tudi to pravno področje nenehno prilagajati težnjam v gospodarstvu, tehničnemu napredku, razmeram na trgu, tudi na trgu delovne sile, in s tem povezanimi zahtevami in potrebami delavcev in delodajalcev. Dosedanja delovno-pravna ureditev je namreč izhajala iz dogovorne ekonomije, medsebojnih delovnih razmerij in družbene lastnine. Sprememba lastnine, postopno prevladujoča zasebna lastnina ter prehod v tržno ekonomijo pa sta zahtevala drugačno normativno ureditev delovnih razmerij v celoti.

V primerjavi z dosedanja zakonsko ureditvijo, ki je urejala tako individualna kot kolektivna delovna razmerja, novi zakon ureja le individualna delovna razmerja, to je tista, ki nastanejo med delavcem in delodajalcem na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Kolektivna razmerja, ki izhajajo iz kolektivnih pogodb, pa bodo urejena s posebnim Zakonom o kolektivnih pogodbah. Do sprejema tega zakona pa se še vedno uporabljajo določbe stare delovno-pravne zakonodaje.

V primerjavi z dosedanja zakonodajo je ZDR obsežnejši. Vsebina zakona je razdeljena na deset poglavij s skupaj 246 členi.

V splošnih določbah zakon posebej izpostavlja nekatera načela delovnega prava.

Zasnova zakona je bistveno spremenjena, saj sedaj povsem drugače ureja delovno razmerje, namreč kot dvostransko in prostovoljno razmerje, ki ga s pogodbo o zaposlitvi skleneta delodajalec in delavec. Zakon namreč jasno določa pogodbeni princip delovnega razmerja. Zato je najpomembnejše in tudi najboljše II. poglavje ZDR, ki obravnava pogodbo o zaposlitvi.

Določbe III. poglavja se nanašajo na splošno ureditev pravic, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja.

Posebno varstvo zagotavlja zakon ženskam, invalidom, starejšim delavcem, delavcem, ki še niso dopolnili 18 let starosti, ter varstvo delavcev zaradi nosečnosti in starševstva.

V zvezi s postopkom varstva pravic in sodnim varstvom je ZDR ukinil dvostopenjsko odločanje pri delodajalcu, dopuščena pa je možnost ureditve arbitraže za individualne delovne spore.

Zakon v VI. poglavju ureja delovanje in varstvo sindikalnih zaupnikov, VII. poglavje pa ureja delo delavcev, napotenih na opravljanje dela v tujini, delo otrok, mlajših od 15 let, vajencev, dijakov in študentov ter določila o delovni knjižici.

V poglavju o inšpekcijskem nadzorstvu je uvedena možnost posredovanja inšpektorja za delo v sporu med delodajalcem in delavcem, z namenom, da sporazumno rešita spor.

V okviru kazenskih določb je predvidena možnost mandatnega kaznovanja delodajalca za določene prekrške.

Določila zadnjega poglavja zakona v prehodnih in končnih določbah ne zavezujejo delodajalca in delavca k sklepanju novih pogodb o zaposlitvi, ker delavec ob spremembi zakona, kolektivne pogodbe ali splošnega akta delodajalca ohrani tiste pravice, ki so ugodnejše določene v njegovi pogodbi o zaposlitvi.

Novi zakon pušča veliko prostora za kolektivna pogajanja na vseh ravneh, saj se bodo s kolektivnimi pogodbami lahko nadgradile zakonske določbe.

Končno oceno zakona, v kolikšni meri bo nova delovno-pravna zakonodaja varovala interese delavcev in hkrati motivirala delodajalce za novo zaposlovanje, bo skozi čas dala praksa.

Sicer pa bodo novi zakon najhitreje, najlažje in najbolj objektivno ocenili tisti, ki jim je namenjen. To pa so predvsem delavci, delodajalci in sodna praksa, ki bo do rekla marsikatero nedorečenost v zakonu.

Anica Salmič, univ.dipl.prav., pravna svetovalka

Podpora ključnih kadrov, sindikata in sveta delavcev uvajanju sprememb

S sprejetjem dveh spremenjenih strateških ciljev Premogovnika Velenje na 6. poslovno-strateški konferenci konec novembra lani v Fiesi se je v Premogovniku Velenje začel proces uvajanja sprememb.

Da bi potekal uspešno, moramo vsi zaposleni vedeti, kakšne bodo te spremembe, kakšne cilje želimo doseči, kakšna je vizija družbe ter kakšni sta vloga in naloga vsakega od nas v tem procesu. V ta namen sta bila v januarju organizirana dva posveta. Oba sta potekala v hotelu Bor v Predvdvoru. 10. in 11. januarja so imeli skupno srečanje z izobraževanjem vodstvo družbe ter vodje obratov, služb in tehnični vodje.

Najprej so direktor dr. Evgen Dervarič in prokuristi družbe – mag. Marjan Kolenc, tehnični direktor, Janko Lukner, direktor za kadrovsko-splošno področje, Zvone Es, direktor za

podatkih iz osnutka Nacionalnega energetskega programa Slovenije, da bomo v Premogovniku Velenje pridobivali premog v višini 3,8 milijona ton na leto do leta 2007, 3,65 milijona ton na leto do leta 2010 in 3,5 milijona ton po tem letu ter, da je lignit edini pomembnejši energetski vir v Sloveniji. Njegovo cenovno konkurenčnost bo treba opredeliti s pravim razmerjem med narodno-gospodarskim interesom in svetovno ceno premoga. Dejstvo je, da bo cena premoga treba zniževati. To bomo dosegali z racionalizacijo in poenostavitvijo procesa pridobivanja premoga ter intenzivnim prestrukturiranjem poslovnega sistema.

Direktor je nato predstavil izhodišča za prestrukturiranje poslovnega sistema. Za Premogovnik Velenje velja, da mora novelirati razvojni načrt, predvsem kadrovske del, kjer bo poudarek na zagotavljanju produktivnih delovnih mest za invalide. Poudaril je, da je v Premogovniku Velenje osnovni proces pri-

dobivanje premoga in treba ga je racionalno organizirati. Zmanjševati je treba stroške strokovnih služb in poskrbeti za pre zaposlovanje delavcev. Pri tem bomo iskali strateške partnerje za skupne investicije v nove programe. Pri vseh spremembah mora organizacija podjetja slediti njegovim ciljem. Hčerinske družbe morajo manjšati obseg prodaje v Premogovniku Velenje in širiti prodajo

na zunanja tržišča. Pri tem morajo širiti svojo dejavnost z novimi programi, se povezovati s strateškimi partnerji z jasno vizijo, investicijskim potencialom in trgi.

Tehnični direktor **mag. Marjan Kolenc** je nato predstavil možne poti za racionalizacijo procesa pridobivanja premoga s spremembo organizacije dela in števila zaposlenih. Leta 2007 naj bi bilo za potrebe osnovnega proizvodnega procesa dovolj 1.600 zaposlenih. Poudaril je, da bodo zmanjševanje števila zaposlenih omogočale organizacijske spremembe, rast produktivnosti, investicije v nove objekte v jami in zunaj nje, likvidacije objektov, zapiranje jame Škale in drugo. Predvidevamo pa, da bo naravno zmanjševanje števila zaposlenih z upokojitvami in drugimi odhodi večje od potreb, in tako bomo v prihodnjih letih morali zaposliti okoli 160 novih delavcev.

Zvone Es, direktor razvojnega področja, je najprej predstavil svojo delovno pot in izkušnje, nato pa izhodišča za uspešno prestrukturiranje podjetja. Podobno kot dr. Dervarič je poudaril povezovanje s strateškimi partnerji ter iskanje novih programov in trgov.

Kadrovska gibanja za podporo racionalizacije procesa pridobivanja premoga, nagrajevanje, plačno politiko in gibanje plač v zadnjem letu je predstavil direktor za kadrovsko-splošno področje **Janko Lukner**, **Boris Močilnik**, direktor za gospodarsko področje, pa je predstavil sistem obvladovanja stroškov in poudaril, da bomo morali v večji meri načrtovati stroške, preden nastanejo, in preveriti, kaj so upravičeni stroški.

Spremembe so stalnica in pogoj za napredek

Kot že rečeno, je bil moto posveta uvajanje sprememb. Kot je poudaril

10. in 11. januarja so imeli skupno srečanje z izobraževanjem vodstvo družbe ter vodje obratov, služb in tehnični vodje.

razvojno področje in Boris Močilnik, direktor za gospodarsko področje – podrobneje predstavili sklepe 6. strateško-poslovne konference poslovnega sistema, delovni načrt in razvojni načrt Premogovnika Velenje.

Prvi strateški cilj je racionalizacija pridobivanja premoga

Dr. Evgen Dervarič je najprej predstavil vizijo družbe, na katero smo vezali štiri strateške cilje. Vizija temelji na

dr. Dervarič, ljudje spremembe težko sprejemamo, vendar so danes stalnica in brez njih ni uspešnega poslovanja družbe. Kako težko, a hkrati pomembno, je sprejemati spremembe pa je v popoldanskem delu srečanja v Predddvoru predstavil **Brane Gruban**, strokovnjak za področje poslovnega in strateškega komuniciranja, obvladovanje sprememb in organizacijske kulture. Udeležencem izobraževanja je predvsem predstavil mehke razsežnosti sprememb, ki se nanašajo na vodenje, ravnanje z ljudmi, komuniciranje, spremembe vedenja in vrednot ter upravljanje organizacijske klime.

V sobotnem delu srečanja so udeleženci delali v petih skupinah. Uprava družbe je od ključnih kadrov v podjetju na takšen način želela izvedeti, kako sprejemajo predlagane spremembe, ali vidijo drugačne možnosti razvoja, kakšni so njihovi predlogi in dileme. Po razpravi so s širokim soglasjem ugotovili, da so spremembe v družbi nujne, da pa je treba z njimi seznaniti vse zaposlene, intenzivirati komuniciranje na vseh nivojih ter vse zaposlene pritegniti v nameravane procese. Le s skupnim delom, energijo, voljo in znanjem je mogoče uspeti!

O spremembah še sindikat in svet delavcev

17. in 18. januarja pa so se v Predddvoru na skupnem seminarju z upravo družbe srečali še člani sveta delavcev, izvršilnega odbora sindikata in predsedstva SPESS. Prvi gost srečanja je bil generalni direktor holdinga Slovenske elektrarne **mag. Drago Fabijan**. Predstavil je položaj proizvajalcev električne energije na evropskih trgih, slovenski trg z električno energijo ter položaj in perspektive Premogovnika Velenje v holdingu.

Poudaril je, da vodstvo holdinga podpira vse strateške cilje Premogovnika Velenje in da je njegova prihodnost zagotovljena tudi v Nacionalnem energetskega programu. Mag. Fabijan je dejal: "Cenovno je lignit nekonkurenčen, prispeva pa k zanesljivosti oskrbe Slovenije z električno energijo in k zmanjševanju njene energetske odvisnosti. V Premogovniku Velenje si morate prizadevati za zniževanje cene premoga in končna cena električne energije iz TEŠ mora biti pod 10 SIT/KWh. To lahko storite z zniževanjem stroškov ali z ustvarjanjem prihodkov z novimi programi, na novih trgih."

V razpravi so člani sveta delavcev in sindikata od mag. Fabijana dobili še odgovore na vprašanja o odpiranju trga z električno energijo, poslovanju HSE, naslednjih investicijah, zapletih z malimi delničarji v Dravskih elektrarnah, o načrtovani izgubi v Premogovniku Velenje, o gradnji verige HE na spodnji Savi, Nacionalnem energetskega programu, menjavi lastninskih certifikatov za delnice in o položaju hčerinskih družb pridruženih družb v HSE.

Pogoj za vse spremembe je ohranjanje varnosti pri delu

V petek popoldne so se člani sveta delavcev in izvršilnega odbora sindikata srečali s člani uprave družbe. Ti so podrobneje predstavili sklepe 6. poslovno-strateške konference poslovnega sistema, s poudarkom na 4. strateškem cilju, to je na intenzivnem prestrukturiranju hčerinskih podjetij in strokovnih služb Premogovnika Velenje ter ustanavljanju novih podjetij. Predstavitev je bila enaka kot pred tednom dni za ključne kadre družbe.

V razpravi po predstavitvi je predsednik sindikata **Tomo Lipnik** poudaril, da je 2. strateški cilj, to je zagotavljanje varnosti in humanosti pri izvajanju delovnega procesa, temeljni, saj brez njegovega doseganja vsi drugi cilji niso mogoči. Opozoril je na strese pri delavcih zaradi predvidenih ukrepov ob prerazporejanjih in negotovosti glede novih delovnih mest, nadalje, da racionalizacija ne sme povzročiti slabših delovnih razmer in slabše dinamike proizvodnje, da skrajševanje delovnega tedna zahteva večjo intenzivnost delovnih procesov, da pritiski na zmanjševanje bolniškega staleža lahko povzročijo prihajanje bolnih delavcev na delo ter vprašal, kakšen bo vpliv reorganizacije službe za varstvo pri delu na varnost zaposlenih.

Predsednik sveta delavcev **Pavel Župevc** je ob tem opozoril še na protipožarno varnost in želel izvedeti, kako bo ta organizirana glede na predvideno ukinitve PIGD.

Člani uprave so odgovorili, da v nobenem primeru prestrukturiranje Premogovnika Velenje ne bo šlo na račun varnosti in da morajo vse reorganizacije in posodobitve delovnih

17. in 18. januarja so se na seminarju z upravo družbe srečali še člani sveta delavcev, izvršilnega odbora sindikata in predsedstva SPESS

postopkov v prvi vrsti upoštevati varnost pri delu. Sprejeti tudi ne bodo nobeni ukrepi, ki bi silili bolne delavce na delo, treba pa si je prizadevati, da ne bi zdravi ljudje odhajali v bolnišnico in da bi vsi bili bolj zdravi. Eden od ukrepov za to je bila tudi lanska ustanovitev športnega društva, ki naj bi spodbujalo rekreacijo zaposlenih.

Podpora uvajanju sprememb je intenzivno komuniciranje v vseh smereh

Razprava je bila pestra in v njej je uprava dobila veliko vprašanj in izvedela za nekaj dilem, ki se ob uvajanju sprememb v družbo porajajo zaposlenim, predvsem v zvezi z reorganizacijo strokovnih služb, položaja posameznih hčerinskih družb, kadrovske politike in produktivnega zaposlovanja invalidov. Udeleženci srečanja so dobili tudi precej odgovorov.

Ob koncu so vsi soglašali, da so spremembe nujne, da se jih moramo lotiti vsi, da pa je treba vse zaposlene pravočasno, sproti in natančno informirati o viziji in ciljnih družbah, o name-ranih spremembah in postopkih njihovega uvajanja.

Srečanja so sklenili s prepričanjem, da je naloga članov sveta delavcev, sindikalnih zaupnikov in ključnih kadrov, da informirajo svoje podrejene in sodelavce, uprava pa mora intenzivirati komuniciranje in dajati pravočasne ustne in pisne informacije.

Srečanja v Predddvoru so člani sveta delavcev in izvršilnega odbora sindikata sklenili v soboto, ko je **Gregor Miklič**, izvršni sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, predstavil bistvene novosti Zakona o delovnih razmerjih.

Diana Janežič

Čim bližje 4 milijonom ton

V Premogovniku Velenje smo v letu 2002 odkopali 4 milijone 45.000 ton premoga, kar je bilo za dobrih 17 odstotkov več, kot smo načrtovali. Delali smo 224 dni. Odkopna fronta je bila dolga 290 metrov, to pa je bilo dobrih 14 odstotkov več kot leto prej.

"Lani smo po dolгих letih znova odkopali več kot 4 milijone ton premoga," je izpolnjevanje letnega delovnega načrta 2002 komentiral tehnični direktor **mag. Marjan Kolenc**. "Delovni načrt za leto 2002 je predvideval 3,950 milijona ton premoga, med letom pa smo se s kupcem premoga holdingom Slovenske elektrarne dogovorili za dodatno proizvodnjo oziroma prodajo 250.000 ton premoga.

Od te količine smo nekaj premoga oddali na deponijo, tako da je bila skupna proizvodnja v letu 2002 4,045 milijona ton. V letu 2002 smo tako izpolnili vse pogodbene obveznosti do holdinga in ob tem še nekoliko povečali lastno zalogo premoga, ki je bila ob koncu leta nekaj več kot 130.000 ton."

Napori, ki smo jih v Premogovniku Velenje vlagali lani in v prejšnjih letih v optimalno količino premoga na deponiji, so obrodili sadove. "Seveda je k temu lani pripomogla tudi ugodna hidrološka situacija – ugodna za nas, ne pa za sistem. Zaradi vsega tega se je lani deponija zmanjšala celo pod količino zaloga, ki jih zahteva HSE. Pozimi naj bi bila ta količina okoli 400.000 ton, poleti pa okoli 300.000 ton. Ob koncu leta pa je bilo na deponiji nekaj več kot 200.000 ton, ta količina pa se je še zmanjšala v času novoletnih praznikov, ko Premogovnik Velenje ni obratoval," je pojasnil **mag. Kolenc**.

Ugodna odkopna fronta

PROIZVODNJA DECEMBER 2002

V letu 2002 smo po besedah tehničnega direktorja imeli v premogovniku sorazmerno ugodno odkopno fronto. "Tudi zato smo se sorazmerno lažje prilagajali potrebam po premogu v TEŠ. Pazili smo na to, da bi deponija čimmanj nihala. V mesecih, ko je TEŠ potreboval več premoga, smo ga več tudi odkopali, v počletnih mesecih, ko je bil 4. blok v remontu, in ko je nasploh manjša poraba električne energije, pa smo tudi v Premogovniku Velenje imeli prvič daljši, 14-dnevni kolektivni dopust."

Premog smo pridobivali v vseh treh jamah: v Škalah, Pesju in na jugu v Prelogah. Slednja je dajala najbolj stabilno proizvodnjo. V jami Pesje ni bilo posebnih težav, v jami Škale pa je bilo največ izpada proizvodnje, predvsem zaradi odkopa v talnini. Konec leta 2002 je začel delovati zadnji odkop v jami Škale, ki je sicer že nekaj časa v fazi zapiranja.

Odkopna fronta je bila v letu 2002 za skoraj 15 odstotkov daljša kot v letu 2001. Ker pa je bila tudi proizvodnja v celoti večja za dobrih 17 odstotkov in smo stalež zmanjšali za dobrih 5 odstotkov, so vsi drugi učinki, ki jih merimo (odkopni učinek, jamski učinek, učinek premogovnika, storilnost, produktivnost odkopne fronte), ugodni oziroma so porastli.

Kurilna vrednost v celotnem letu je bila nekoliko večja od načrtovane; razen v decembru, ko je več premoga prišlo s talninskih odkopov v jami

Pesje in Škale, je bila povprečna kurilna vrednost nad 10 GJ/t.

Dobri požarna varnost in varnost pri delu

Lani je bila požarna varnost v jami dobra, pa tudi pri varnosti pri delu so bili doseženi dobri rezultati. "Jamska reševalna četa lani ni imela nobene akcije, je pa sodelovala v dveh drugih primerih v jami. V januarju so člani čete posredovali pri manjšem vdoru tekočih mas iz starih del v južnem krilu jame Preloge, na koncu leta pa je na istem odkopu prišlo do povečanih koncentracij plina. Oba primera nista bila večjih razsežnosti, nas pa takšni dogodki opozarjajo, da delamo v jami, z naravo, ki ima svoje zakonitosti in zato ne smemo nikoli računati na stoddostno zanesljivost, varnost," je poudaril **mag. Kolenc**.

Če je zaradi ugodne odkopne fronte odkopavanje potekalo brez večjih težav, pa smo jih imeli z glavnim odvozom premoga. Prišlo je do nekaj poškodb glavnih odvoznih trakov, največja je bila v novembru, ko se je pretrgalo 90 metrov traka 10.

"Na glavnem odvozu imamo nekoliko več težav, ker je zmogljivost odkopnih in smernih transporterjev premajhna, kadar obratujejo trije odkopi. Zato smo v primerjavi s prejšnjimi leti lani spreminjali organizacijo dela na odkopih; tako smo odvisno od možnosti obratovali v eni, dveh, treh ali štirih izmenah. V letu 2003 bomo reševanju teh težav posvetili več

OBRAT	PROIZVODNJA			+ VIŠEK	- PRIMANJ.	ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osn. nač.	mes. nač.	doseženo	na osn. nač.	na mes. nač.	na osn. nač.	na mes. nač.	
PRELOGE	0	0	22.470	22.470,00	22.470,00			1.498
PESJE - ŠKALE	264.000	210.000	190.640	-73.360,45	-19.360,45	72,21	90,78	12.709
PRIPRAVE	4.000	10.500	8.330	4.330,00	-2.170,00	208,25	79,33	555
PREMOGOVNIK	268.000	220.500	221.440	-46.560,45	939,55	82,63	100,43	14.763

Deponija premoga februarja 2002 (zgoraj) in januarja 2003 (spodaj)

pozornosti in jih tudi rešili," je dejal tehnični direktor.

Leto 2003 bo pri odkopavanju drugačno

Nadzorni svet je potrdil v delovnem načrtu za leto 2003 predvideno količino odkopanega premoga 3,750 milijona ton, v Premogovniku pa si bomo prizadevali za prodajo dodatnih količin premoga, da bi se čimbolj približali optimalni količini 4 milijone ton ter ustvarili čim boljši poslovni izid.

Mag. Kolenc je navedel konkretne podatke: "Leto 2003 bo z vidika odkopavanja premoga bolj zahtevno kot lansko. Razlogi? Odkopavali bomo na daljši odkopni fronti in celo

leto bodo odkopavala tri odkopna moštva. Po 25 letih bomo v odkopavanje vključili severozahodni predel jame Preloge in od sredine maja bo odkop na plošči G1a. Na njej bomo odkopavali samo horizontalno, kar bo pomenilo nižjo produktivnost.

Več kot polovica odkopa v južnem krilu jame Preloge bo v smeri napredovanja šla pod svežo krovino in zato nam bo dinamiko odkopavanja narekovalo "obnašanje" plinov.

Že omenjeni zadnji odkop v jami Škale poteka v stebru in imeli bomo verjetno nekaj težav zaradi starih objektov v premogu.

Ker je za letos načrtovanih 225 delovnih dni, bomo morali zagotavljati dokaj visoko dnevno proizvodnjo. Vse

to nam letos ne bo omogočalo tako dinamičnega odkopavanja premoga in hitrega prilagajanja porabi premoga v TEŠ kot lani."

Letos bomo v jami izdelali manj prog kot lani. Zaključeni bosta sanacija stabilnih objektov in izgradnja sedežnice v centralni del, ki je vitalnega pomena za prezračevanje, dostavo materiala in transport ljudi v južno krilo in centralni del jame Preloge. Nadaljevali bomo obnovo objektov proti zračilnemu jašku Pesje, naredili pa bomo tudi okoli 5 kilometrov jamskih objektov, ki so namenjeni odkopavanju.

Več dela bo letos tudi pri jamskem vrtanju. Zaradi intenzivnih priprav na odkopavanje v SZ delu jame Preloge in zaradi odvodnjevanja tega predela bo treba izvrtati več vrtin, predvsem na odvodnjevalnih objektih.

Glavnina del v jami bo letos namenjena zaključevanju odkopavanja v jami Škale, likvidaciji objektov v njej in ponovnemu odkopavanju v SZ delu jame Preloge. Odkopavanje premoga v jami Pesje in ostalem delu jame Preloge pa bo potekalo po ustaljenem ritmu.

Za konec pregleda glavnih del v zvezi z odkopavanjem premoga je mag. Kolenc povedal še, kako napredujejo dela pri izgradnji glavnega odvoza premoga mimo objekta 300 DIK Pesje. "Gradbena dela ne tečejo povsem po načrtih, a vseeno menim, da bomo v drugi polovici leta imeli glavni odvoz premoga že preusmerjen po novi trasi. Objekt 300 bomo s tem dali iz obratovanja, enostavnost dobave premoga v TEŠ pa bo bistveno večja.

Intenzivno razmišljamo tudi o razreševanju problematike glavnega odvoza v jami in v zvezi s tem načrtujemo izdelavo zbiralnikov premoga v jami na povratni progi traka 60. S temi zbiralniki bi omogočili bolj kontinuirano doziranje premoga za glavni izvoz in zanesljivost njegovega obratovanja."

Diana Janežič

PROIZVODNJA JANUAR - DECEMBER 2002

OBRAT	PROIZVODNJA			+ VIŠEK	- PRIMANJ.	ODSTOTEK		DOSEŽEN POVPREČEK
	osn. nač.	mes. nač.	doseženo	na osn. nač.	na mes. nač.	na osn. nač.	na mes. nač.	
PRELOGE	1.345.000	1.427.400	1.434.240	89.240,00	6.840,00	106,63	100,48	6.403
PESJE - ŠKALE	2.489.000	2.447.700	2.463.830	-25.170,45	16.129,55	98,99	100,66	10.999
PRIPRAVE	126.000	164.200	147.770	21.770,00	-16.430,00	117,28	89,99	660
PREMOGOVNIK	3.960.000	4.039.300	4.045.839	85.839,45	6.539,55	102,17	100,16	18.062

O bistvenih spremembah in novostih zakona o delovnih razmerjih

V prispevku so na kratko prikazane le bistvene spremembe in novosti Zakona o delovnih razmerjih - ZDR, ki je pričel veljati 1. 1. 2003. Med uporabo in izvajanjem ZDR pa bodo v sredstvih obveščanja objavljene tudi konkretne posledice njegove uveljavitve.

ZDR določa **minimalni obseg pravic in obveznosti iz delovnega razmerja**. Uporabljajo se tiste določbe Splošne kolektivne pogodbe, kolektivne pogodbe dejavnosti, podjetniške kolektivne pogodbe in pogodbe o zaposlitvi, ki so za delavca ugodnejše od minimalnih pravic in obveznosti po ZDR.

Če se spremenijo okoliščine, v katerih je bila sklenjena pogodba o zaposlitvi, se ta spremeni ali sklene nova, v pisni obliki.

Novo pogodbo o zaposlitvi je treba skleniti, če se spremenijo bodisi: vrsta dela, čas trajanja delovnega razmerja in določilo o načinu izrabe letnega dopusta v primeru pogodbe o zaposlitvi za določen čas, določilo, ali gre za delovno razmerje s polnim ali krajšim delovnim časom (ni več razporeditvenih odločb).

Pogodbo o zaposlitvi za določen čas z istim delavcem za isto delo je dovoljeno skleniti največ v skupnem trajanju dveh let. Ta določba se bo uveljavila leta 2007, do takrat bo v prehodnem obdobju veljala možnost 3-letnega sklepanja teh pogodb.

V primeru **spremembe delodajalca** (zaradi združitve, pripojitve, razdelitve ali kadar se prenese dejavnost na drugega delodajalca), preidejo vse pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnih razmerij na novega delodajalca in delavcem ni možno odpovedati pogodbe o zaposlitvi. Pravice iz kolektivne pogodbe (KP), ki je zavezovala prejšnjega delodajalca, mora novi delodajalec zagotavljati delavcem še najmanj 1 leto, razen če KP preneha veljati pred potekom tega roka ali če je sklenjena nova KP.

Bistvena novost pri **prenehanju veljavnosti pogodbe o zaposlitvi** je odpoved pogodbe o zaposlitvi, ki jo

lahko poda tako delavec kot delodajalec, in sicer redno z odpovednim rokom ali izredno brez odpovednega roka.

Redna odpoved z odpovednim rokom

Delodajalec lahko delavcu redno odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnega razloga, razloga nesposobnosti in krivdnega razloga. V zadnjem primeru mora delodajalec delavca predhodno pisno opozoriti na izpolnjevanje obveznosti ter možnost odpovedi v primeru nadaljevanja kršitev.

Delavec pa lahko redno odpove pogodbo o zaposlitvi z odpovednim rokom od 30 do 150 dni (upoštevaje delovno dobo pri delodajalcu) iz kateregakoli razloga, ki ga ni dolžan obrazložiti.

Izredna odpoved brez odpovednega roka

Delodajalec lahko delavcu izredno odpove pogodbo o zaposlitvi le v primerih, ki so navedeni v zakonu, in sicer:

zaradi kršenja pogodbenih ali drugih obveznosti, ki imajo znake kaznivega dejanja, ali je kršitev storjena naklepoma ali iz hude malomarnosti, zaradi prepovedi opravljanja določenega dela več kot 6 mesecev, zaradi prestajanja zaporne kazni več kot šest mesecev, zaradi neuspešno opravljenega poskusnega dela,

če se v roku 5 delovnih dni po prenehanju razlogov za suspenz pogodbe (po odsluženju vojaškega roka, vrnitvi s prestajanja kazni, krajše od 6 mesecev,...) ne vrne na delo,

če delavec v času odsotnosti z dela zaradi bolezni ne spoštuje navodil pristojnega zdravnika, če opravlja pridobitno dejavnost, če brez odobritve pristojnega zdravnika odpotuje iz kraja svojega bivanja.

Delavec mora pred izredno odpovedjo pogodbe o zaposlitvi predhodno pisno opomniti delodajalca na izpolnitev obveznosti in o kršitvi pisno obvestiti inšpektorja za delo.

Pogodbo o zaposlitvi lahko izredno odpove delavec zaradi:

nezagotavljanja dela in neizplačevanja nadomestila plače, bistveno zmanjšane plačila za delo, ponavljajočega ali večkratnega nepravočasnega izplačevanja plače, nezagotavljanja varnosti in zdravja pri delu, žaljivega in nasilnega vedenja ter diskriminatornega ravnanja, spolnega nadlegovanja oziroma nezagotavljanja varstva pred njim.

Delavec ima pravico do odpravnine in odškodnine v višini plače za čas odpovednega roka.

Pripravištvu ni več obvezno.

Opravljaljo se bo v tistih dejavnostih, kjer bo tako določal zakon ali kolektivna pogodba dejavnosti.

V primeru **odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe**, ki ni povezana z delom, je delodajalec dolžan izplačati nadomestilo plače do 30 dni, vendar skupno največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu.

V primeru nadomestila zaradi poklicne bolezni ali poškodbe pri delu delodajalec iz lastnih sredstev izplačuje nadomestilo plače do 30 delovnih dni za vsako posamezno odsotnost,

ZDR določa minimalni obseg pravic in obveznosti iz delovnega razmerja.

daljša odsotnost pa bremeni zdravstveno zavarovanje.

O nameravani **začasni prerazporeditvi delovnega časa**, mora delodajalec v pisni obliki obvestiti posameznega delavca najmanj 1 dan pred razporeditvijo oziroma 3 dni pred razporeditvijo delovnega časa več kot 10 delavcev.

Minimalni **letni dopust** traja 4 tedne. Število dni dopusta je vezano na razporeditev delovnih dni v tednu za posameznega delavca. Na primer, delavec, ki ima razporejeno delovno obveznost na 5 dni v tednu, bo imel najmanj 20 dni dopusta, delavec, ki ima razporejeno delovno obveznost na 6 dni v tednu, pa 24 dni.

Najmanj 2 tedna dopusta mora delavec izrabiti v tekočem letu. Če delavec zaradi bolezni, poškodbe, porodniškega dopusta ni mogel izrabiti dopusta, lahko to stori do 30. junija naslednjega leta, če je delal vsaj šest mesecev. Če delavcu preneha delovno razmerje pred 1. julijem, ima pravico do sorazmernega dela dopusta in regresa.

V primeru **darovanja krvi** ima delavec pravico do odsotnosti z dela na dan, ko daruje kri. Nadomestilo plače se mu izplača v breme zdravstvenega zavarovanja. V skladu s 127. členom Podjetniške kolektivne pogodbe pa je delavec še vedno upravičen do dveh, praviloma zaporednih prostih delovnih dni vsakokrat, ko da kri (en dan v breme zdravstvenega zavarovanja, en dan v breme delodajalca).

Zakon določa minimalno **pravico do odsotnosti z dela zaradi izobraževanja**, ne glede na to, ali se delavec izobražuje v lastnem interesu ali zaradi potreb delodajalca. Delodajalec omogoči delavcu odsotnost z dela vsakič, ko le-ta prvič opravlja izpit (izobraževanje v lastnem interesu – neplačana odsotnost, izobraževanje zaradi potreb delodajalca – plačana odsotnost).

Delavci so po zakonu **disciplinsko odgovorni** zaradi neizpolnjevanja pogodbenih in drugih obveznosti iz delovnega razmerja.

Od disciplinskih sankcij zakon določa le opomin, druge sankcije, kot so npr. denarna kazen, odvzem bonitet, pa se bodo lahko izrekle delavcu, če bodo določene v KP dejavnosti. Disciplinska sankcija ne sme trajno spremeniti položaja delavca, zato prenehanje delovnega razmerja ni več disciplinski ukrep.

Delavka, ki doji otroka in dela poln delovni čas, ima pravico do **odmora**

Katere so torej bistvene novosti v zakonu, na katere v pravni službi posebej opozarjajo?

Uporabljajo se tiste določbe vseh kolektivnih pogodb in pogodbe o zaposlitvi, ki so za delavca ugodnejše od minimalnih pravic in obveznosti določenih v ZDR (najugodnejša pravica).

Pisni predlog pogodbe o zaposlitvi delavcu izročiti praviloma 3 dni pred sklenitvijo.

Pogodba o zaposlitvi za določen čas - omejitev, največ dve leti (do 1.1.2007 – tri leta).

Ni več razporeditvenih odločb in ni več postopka varstva pravic delavcev pri delodajalcu.

Možnost redne ali izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi.

Pripravištvu – če je določeno z zakonom ali s kolektivno pogodbo dejavnosti.

Odsotnost z dela zaradi bolezni ali poškodbe - delodajalec krije nadomestilo do 30 dni, največ pa 120 delovnih dni v koledarskem letu; poklicna bolezen ali poškodba pri delu - do 30 delovnih dni za vsako posamezno odsotnost, daljša pa bremeni zdravstveno zavarovanje.

Začasna prerazporeditev delovnega časa - posameznega delavca pisno obvesti najmanj 1 dan prej, več kot 10 delavcev pa 3 dni prej.

Minimalni letni dopust - 4 tedne, najmanj 2 tedna izrabiti v tekočem letu, v posebnih primerih do 30. junija naslednjega leta, če je delavec delal vsaj šest mesecev. Prenehanje delovnega razmerja pred 1. julijem – sorazmerni del dopusta in regresa.

Darovanje krvi - en dan odsotnosti z dela v breme zdravstvenega zavarovanja.

Izobraževanje - odsotnost z dela ob prvem opravljanju izpita (v lastnem interesu – neplačana, zaradi potreb delodajalca – plačana odsotnost).

Zakonsko določena disciplinska sankcija samo opomin, druge določiti v KP dejavnosti. Prenehanje delovnega razmerja ni več disciplinski ukrep.

Pravica doječe matere do odmora za dojenje najmanj eno uro dnevno.

Delavec, ki mu je nastopilo mirovanje pravic iz delovnega razmerja po starem zakonu (sedaj suspenz pogodbe), ima pravico do vrnitve na delo, vendar v skrajšanem roku 5 dni; o tem ga mora delodajalec obvestiti.

Največ aktivnosti bo treba posvetiti spremembam kolektivnih pogodb.

za dojenje, ki traja najmanj eno uro dnevno.

Ženska pridobi status **starejše delavke** pri enaki starosti kot moški, to je 55 let. Starost se postopoma izenačuje do leta 2014, vsako leto za 4 mesece. Ženske, ki so bile 1. 1. 2003 stare vsaj 51 let, bodo ta status zadržale.

V kolikor delavec meni, da delodajalec ne izpolnjuje obveznosti iz delovnega razmerja ali **krši njegove pravice**, lahko pisno zahteva od delodajalca, da kršitev odpravi.

Če le-ta v roku 8 delovnih dni po vročeni zahtevi ne odpravi kršitve, lahko delavec v roku 30 dni zahteva

sodno varstvo pred sodiščem (ni več pritožbene komisije).

Delavci, ki so ob uveljavitvi zakona imeli **dodatek za delovno dobo** najmanj v višini 0,5 odstotka, tega ohranijo, razen če je s KP ali pogodbo o zaposlitvi določen višji dodatek.

Delavcu, ki mu je nastopilo **mirovanje pravic iz delovnega razmerja** po stari zakonodaji (sedaj suspenz pogodbe), ima pravico do vrnitve na delo, vendar v skrajšanem roku 5 dni. O tem skrajšanem roku pa mora delodajalec delavca obvestiti.

Premogovnik Velenje, Pravna služba

V obveznem zdravstvenem zavarovanju precej sprememb

S 1. januarjem so začele veljati določbe zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju in nov zakon o delovnih razmerjih.

Določbe tega zakona (ZZVZZ-F; Ur. l. RS št. 60/02; v nadaljevanju: zakon) uvajajo korenite spremembe pri postopku uveljavljanja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Nov zakon o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 42/02) pa uvaja spremembe pri pravici do nadomestila plače za čas odsotnosti od dela zaradi boleznih ali poškodb, ki ni povezana z delom.

Ker se omenjene spremembe nanašajo na obvezno zdravstveno zavarovanje, katerega izvajalec je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: Zavod), Zavod slovensko javnost podrobneje seznaja s spremembami.

Spremembe v postopkih odločanja o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja

Spremembe pri postopku odločanja o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja sledijo odločbi Ustavnega sodišča RS, ki zahteva prilagoditev postopka odločanja o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, določbam zakona o splošnem upravnem postopku ter prilagoditev postopkov odločanja o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja načelu racionalnosti in hitrosti.

Temeljni cilji zakonских sprememb naj bi izboljšali pravno varstvo zavarovanih oseb v postopkih odločanja o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, poenostavili postopke odločanja o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja ter povečali pomen strokovno-medicinskih in-

dikacij pri odločanju o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Najpomembnejša sprememba je **ukinjanje zdravniških komisij** kot izvedenskih organov Zavoda. To delo

lec nadomestila plače obvezno zdravstveno zavarovanje, razen če gre za nego, spremstvo ali izolacijo zavarovane osebe, o kateri odloča njen osebni zdravnik; odloča o zahtevi zavarovanca ali

po novem opravljajo "imenovani zdravniki" in zdravstvene komisije Zavoda, ki imajo ustrezna pooblastila, da zavarovanim osebam in delodajalcem v splošnem upravnem

postopku omogočajo učinkovito varstvo pravic.

Skladno z zakonom bodo po novem na prvi stopnji v postopkih za uveljavitev pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja odločali imenovani zdravniki, ki jih imenuje upravni odbor Zavoda.

Imenovani zdravnik tako:

odloča o začasni nezmožnosti za delo iz bolezenskih razlogov nad 30 dni in v vseh drugih primerih, ko je izplačeva-

delodajalca za presojo ocene izbranega osebnega zdravnika o začasni nezmožnosti za delo do 30 dni; odloča o napotitvi na zdraviliško zdravljenje;

odloča o upravičenosti zahteve po medicinsko-tehničnemu pripomočku pred iztekom trajnostne dobe in o pravici do zahtevnejših medicinsko-tehničnih pripomočkov;

odloča o upravičenosti zdravljenja v tujini.

O svoji odločitvi imenovani zdravnik izda sklep. Pritožba zoper sklep ne zadrži njegove izvršitve. Na sklep imenovanega zdravnika se lahko pritoži zavarovana oseba ali delodajalec. Pritožbo obravnava zdravstvena komisija, ki jo imenuje upravni odbor Zavoda, in ki jo sestavljata dva zdravnika in en pravnik. Komisija o svoji

Najpomembnejša sprememba je ukinjanje zdravniških komisij kot izvedenskih organov Zavoda. To delo po novem opravljajo "imenovani zdravniki" in zdravstvene komisije Zavoda

odločitvi izda sklep, ki je dokončen. Zoper sklep zdravstvene komisije je možna tožba na Delovnem in socialnem sodišču v Ljubljani.

Spremembe pri pravici do nadomestila plače za čas odsotnosti od dela

Spremembe pri pravici do nadomestila plače za čas odsotnosti od dela sledijo novostim zgoraj navedenih zakonov in se kažejo zlasti v **razširitvi pravice** v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja, novi razmejitvi obveznosti med delodajalci in Zavodom, urejanju področja nadomestil za čas začasne zadržanosti od dela v smislu izboljšanja evidenc o začasni zadržanosti od dela, ki so podlaga za razmejitev obveznosti med delodajalcem in Zavodom, ter razširitev pravice do nadomestila plače tudi v primerih prostovoljnega darovanja krvi.

Tako novi zakon o delovnih razmerjih v 3. odstavku 137. člena določa, da delodajalec izplačuje nadomestilo plače iz lastnih sredstev v primerih **nezmožnosti delavca za delo** zaradi njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, in sicer do 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, vendar po novem le največ za 120 delovnih dni v koledarskem letu.

To pomeni, da se začasne nezmožnosti za delo do 30 dni seštevajo in ko dosežejo skupno število 120 delovnih dni v koledarskem letu, preide obveza plačila nadomestila plače na obvezno zdravstveno zavarovanje že za prvi naslednji dan začasne nezmožnosti za delo, torej 121. delovni dan. Za ugotavljanje, kdaj preide breme izplačila nadomestila na Zavod, torej za pridobitev dokazil o izpolnitvi cenzusa 120 dni, se v postopek uvede načelo, da je dokazno breme na strani delodajalca, kar pomeni, da mora delodajalec obvestiti svojega delavca, da mu je že izplačal v svoje breme nadomestilo plače za 120 delovnih dni v koledarskem letu zaradi bolezni ali poškodbe izven dela. Le na ta način bo osebni zdravnik delavca seznanjen z datumom, ko preide nadomestilo v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja in ga pravočasno

napotil k pristojnemu imenovanemu zdravniku Zavoda. Zavod bo za te primere refundiral delodajalcu nadomestilo plače le tedaj, če bo imenovani zdravnik Zavoda ugotovil, da je začasna nezmožnost delavca za delo utemeljena.

Nadalje 4. odstavek 137. člena zakona o delovnih razmerjih določa, da če gre za dve ali več zaporednih odsotnosti z dela zaradi iste bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom (**recidiv**), do 30 delovnih dni, pa traja v posameznem primeru prekinitev med eno in drugo odsotnostjo manj kot deset delovnih dni, izplača delodajalec za čas nadaljnje odsotnosti od prekinitve dalje nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja.

Praktično to pomeni, da v primeru, ko je delavec na podlagi mnenja osebnega zdravnika spoznan kot začasno nezmožen za delo, na primer, za obdobje 3 dni in mu je nato začasna nezmožnost za delo prekinjena, po 9 dneh pa je zaradi iste bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, ponovno spoznan kot začasno nezmožen za delo, velja, da od 1. dneva nove začasne nezmožnosti za delo dalje nadomestilo plače že bremeni Zavod. Vendar pa bo v primeru recidiva osebni zdravnik moral zavarovanca takoj napotiti k imenovanemu zdravniku Zavoda.

Skladno z 8. odstavkom 137. člena zakona o delovnih razmerjih je sedaj določeno, da znaša **višina nadomestila plače** delavca zaradi bolezni oziroma poškodbe izven dela, ki bre-

meni delodajalca, 80 odstotkov plače delavca v preteklem mesecu za polni delovni čas. To praktično pomeni različno višino in osnovo nadomestila plače v primerih začasne nezmožnosti za delo zaradi bolezni in poškodbe izven dela do 30 dni in nad 30 dni, kakor tudi v primerih, opredeljenih v 3. in 4. odstavku 137. člena zakona, torej tudi znotraj 30 dni začasne nezmožnosti za delo.

Pomembno novost uvaja tudi 2. odstavek 169. člena zakona o delovnih razmerjih glede izplačila nadomestila plače v primeru **odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi**. Ta člen določa, da izplačilo za dan, ko delavec prostovoljno daruje kri, bremeni obvezno zdravstveno zavarovanje, in sicer v višini 100 odstotkov osnove za nadomestilo plače. V primeru zadržanosti od dela na dan darovanja krvi zavarovanja ni potrebno napotiti k imenovanemu zdravniku Zavoda, niti izpolniti Potrdila o upravičeni zadržanosti od dela, temveč bodo delodajalci v ta namen Zavodu predložili Potrdilo o darovanju krvi, ki ga izda Zavod RS za transfuzijsko medicino in posebno Potrdilo, iz katerega je razvidna osnova za nadomestilo plače. Delodajalec obe potrdili predloži Zavodu ob vložitvi refundacijskega zahtevka.

Ker zakon o delovnih razmerjih ureja oziroma velja le za delovna razmerja, ki se sklepajo s pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem, se določbe 137. in 169. člena zakona o delovnih razmerjih uporabljajo le zanje. Torej le-te ne veljajo za t.i. samozaposlene, torej za kmete, samostojne podjetnike, samostojne kulturne delavce itd.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Ravne na Koroškem

Pomembno novost uvaja tudi 2. odstavek 169. člena zakona o delovnih razmerjih glede izplačila nadomestila plače v primeru odsotnosti z dela zaradi darovanja krvi.

Izplačilo za dan, ko delavec prostovoljno daruje kri, bremeni obvezno zdravstveno zavarovanje, in sicer v višini 100 odstotkov osnove za nadomestilo plače.

Izobraževanje - gibalno razvoja

Kaj se je v novembru, decembru in januarju dogajalo na področju izobraževanja

Na dopolnilnem seminarju **Tehnike protieksplzijske zaščite**, ki ga je izvajal ŠCV-Koleg, je potrdilo o usposobljenosti za delo na protieksplzijsko zaščiteneh električnih napravah in instalacijah v rudarstvu (I) prejelo **24** sodelavcev.

Na osnovnem seminarju **EX zaščite (I)** konec decembra pa so izpit opravili **4** sodelavci.

Nadaljevali smo z učnimi delavnicami **Ravnanje z nevarnimi snovmi**, ki jih je izvajal ERICO, Inštitut za ekološke raziskave Velenje. Gre za učne delavnice s sklopu projekta Vzpostavitev sistema ravnanja z nevarnimi snovmi v Premogovniku Velenje, ki se jih udeležujejo sodelavci, ki imajo neposredni stik z nevarnimi snovmi.

Predavanja, ki se nadaljujejo tudi v januarju, vodi Matjaž Vetrh iz ERICA, Inštituta za ekološke raziskave Velenje. Do 20. decembra lani se je tega izobraževanja udeležilo **123** sodelavcev.

Na področju **študija ob delu** smo za šolsko leto 2002/2003 prejeli 27 študijskih namer, pretežno za programe višjega in visokega strokovnega izobraževanja. Uprava je odobrila 25 prošenj za delno, 50 odstotno sofinanciranje študija ob delu tistim sodelavcem, ki so polovico študijskih obveznosti že uspešno opravili kot samoplačniki.

V letošnjem šolskem letu se v podjetju ob delu izobražuje **67** sodelavcev, kar je 2,6 odstotka glede na skupno število zaposlenih. Med njimi se 33 sodelavcev izobražuje v študijskih smereh, ki so skladne s kadrovskimi potrebami podjetja, zato jim podjetje plačuje šolnino v celoti; 34 sodelavcev pa je delnih samoplačnikov, ker se izobražujejo v takih študijskih smereh in programih, ki za podjetje trenutno kadrovske niso zanimive, večajo pa zaposlitvene možnosti teh sodelavcev znotraj podjetja.

10. januarja je vodstvu podjetja, vodjem služb, obratov in tehničnim vodjem o upravljanju sprememb spregovoril **Brane Gruban**, (na sliki desno) uveljavljen predavatelj in avtor številnih strokovnih prispevkov

V prejšnji številki Rudarja smo obširno predstavili projekt Spodbujanje poklicnega izobraževanja s pomočjo poklicne vzgoje, ki ga v Premogovniku Velenje vodita kadrovsko-socialna služba in obrat Praktično izobraževanje. V decembru je bila med nami druga skupina učencev OŠ Livada, tokrat so to bili: Jernej, Arnel, Tadej, Rok, Ivan, Seudin in Mitja.

in knjig ter svetovalec na več področjih. Najvidnejši sta interno komuniciranje in vloga vodilnih pri razvoju ter oblikovanju kadrov.

Od 13. januarja dalje je v podjetju na obvezni pogodbeni 400-urni praksi 18 študentov prvih letnikov višjih strokovnih šol: 11 študentov rudarstva in geotehnologije, 5 študentov elektronike ter dve študentki programa poslovnih sekretar. V skladu z določili pogodbe za izvedbo njihove prakse skrbijo mentorji, ki jim izberejo tudi

temo za seminarsko nalogo. Študentje ob koncu prakse to nalogo zagovarjajo pred izpitno komisijo, ki jo sestavljajo predstavniki šole in podjetja. Ta naloga se v drugem letniku prav tako 400-urne prakse vsebinsko nadgradi in preraste v diplomsko nalogo. Na ta način se v praksi udejanja osnovni cilj uvedbe višjega strokovnega izobraževanja - doseči večjo povezanost teoretičnih vsebin s praktičnim delom v podjetjih.

Alenka Verbič

Svetla prihodnost poklicev v rudarstvu

Februar je vedno znova čas, ko nova generacija osnovnošolcev na informativnih dnevih zbira podatke za pomembno odločitev: kam po končanem osmem razredu.

K odločitvi za poklicno usmeritev med množico podatkov o šoli, izobraževalnem programu in še čem zagotovo odločilno prispevajo tudi podatki o možnostih štipendiranja med šolanjem in zaposlitve. V Šolskem centru Velenje bosta v šolskem letu 2003/04 uvedeni pomembni novosti, in sicer v izobraževalnem programu rudar in rudarski tehnik. Ravnatelj Poklicne tehnične in rudarske šole **Albin Vrabič** je predstavil novosti: "Prenovljeno in posodobljeno bo izobraževanje za poklic rudar, ki je obstajalo že do sedaj, nov pa bo izobraževalni program rudarski tehnik po sistemu 3+2. Ob tem dosejanje srednje strokovno štiriletno izobraževanje za rudarskega tehnika ostaja.

Za kakšne spremembe gre? Dijak, ki je končal poklicno izobraževanje v programu rudar, lahko izobraževanje nadaljuje v dveletnem programu za rudarskega tehnika. Pričakujemo, da bo največ vpisanih dijakov iz poklicne rudarske šole, pomembna novost pa je, da se lahko v program rudarskega tehnika po sistemu 3+2 vpišejo tudi dijaki gradbene ali strojne smeri. To pomeni, da smo vpis v poklic rudarskega tehnika razširili. V ta program se lahko vpišejo tudi dijaki, ki so že pred leti končali izobraževanje za rudarja in še niso zaposleni.

Spremembe so tudi v vsebini programa. Ker je večina naših dijakov doslej našla svojo zaposlitev v Premogovniku Velenje, ki je tudi soustanovitelj ŠCV, je izobraževalni program prilagojen njegovim potrebam. Zdaj pa smo ga razširili z novimi vsebinami in tako povečali zaposlitvene možnosti dijakov. Dijaki bodo lahko izbirali predmete: miniranje in pirotehnika, vrtalna tehnika ter sonaravni razvoj (varovanje narave, ekološki pristopi).

Ob tem smo predmetnik okrepili še z vsebinami, ki dajejo dijaku znanje, neodvisno od njegove stroke; to sta predmeta podjetništvo in poslovna komunikacija.

V programu rudar sta dva nova predmeta, ki dajeta širšo izobrazbo in prav tako širita zaposlitvene možnosti. Ta predmeta sta gradnja podzemnih objektov in trajnostni razvoj.

Vse to so pomembne novosti, ki bodo zagotovo prepričale mlade, da se bodo odločili za poklice v rudarstvu. In ni zanemarljivo tudi dejstvo, da imajo dijaki v Velenju možnost pridobitve višje strokovne izobrazbe, saj imamo v ŠCV triletno poklicno šolo za rudarje, štiriletno rudarsko tehnično šolo, z novim šolskim letom tudi po sistemu 3+2, in Višjo strokovno šolo s smerjo Rudarstvo in geotehnologija za poklic inženirja rudarstva!

Še manj je zanemarljivo, kakšne so zaposlitvene možnosti dijakov s temi poklici. Premogovnik Velenje na leto zaposli med 20 in 40 pripravnikov, ta trend pa se bo povečeval. Načrt kadrovskih gibanj za prihodnjih 10 let kaže, da se bo upokojevanje delavcev v jami zelo povečalo, v Premogovniku pa bodo ob sedanjih stopnji proizvodnje in razvoju potrebovali do leta 2007 160 novih delavcev rudarskih poklicev.

Kot že omenjeno, pa so s prenovo programa rudar in rudarskih tehnik zaposlitvene možnosti večje zaradi večje širine pridobljenega znanja. Slednjemu dajejo vedno večji poudarek tudi v Premogovniku Velenje, saj nekvalificiranih delavcev skorajda ne poznajo več, sploh pa jih ne zaposlujejo. Zato podpirajo omenjeno posodobitev učnih programov, ki gre v korak z razvojem Premogovnika Velenje.

Pot do izobrazbe je lahko težka tudi v finančnem smislu, predvsem za starše dijakov. Tudi tu prihaja naproti Premogovnik Velenje, saj vsako leto razpiše štipendije za 90 odstotkov vpisanih dijakov v omenjene programe in ob tem nudi svojim štipendistom številne druge ugodnosti.

Majda Lampret, ki v kadrovsko-socialni službi dela na področju izobraževanja, pojasnjuje: "V šolskem

letu 2003/04 bomo podelili 15 štipendij rudarjem in 15 štipendij rudarskim tehnikom. Tudi ugodnosti, ki smo jih nudili štipendistom za poklic rudar in rudarski tehnik doslej, ostanejo.

Te so: kadrovska štipendija, brezplačen zdravniški pregled, brezplačni učbeniki, delovni zvezki ter druga strokovna literatura, sofinanciranje ekskurzij, kvaliteten praktični pouk, plačilo jamskega dodatka pri praktičnem pouku, brezplačna zaščitna sredstva pri praktičnem pouku, brezplačna malica pri praktičnem pouku, regresirana malica pri teoretičnem pouku (v višini 70 odstotkov), brezplačni prevoz s pogodbenimi avtobusi, vračilo polovice vrednosti mesečne vozovnice, brezplačno bivanje v dijaškem domu, takojšnja zaposlitev za prvih pet najboljših po uspehu iz vsake generacije ter možnosti zaposlitve v drugih dejavnostih podjetja, to je v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje."

Več informacij bodo dijaki in njihovi starši lahko dobili na letošnjih informativnih dnevih v petek in soboto, 14. in 15. februarja, v Šolskem centru Velenje.

Diana Janežič

Delajo zahtevnejše izdelke, osvajajo nova tržišča

V profitnem centru SIPO v HTZ IP se ukvarjajo z različnimi posli. To so vzdrževanje rudarske opreme, proizvodnja izdelkov iz črne metalurgije, proizvodnja izdelkov iz nerjaveče pločevine, dispečiranje materiala in ekologija ter sistem strojnega vzdrževanja objektov in naprav na površini.

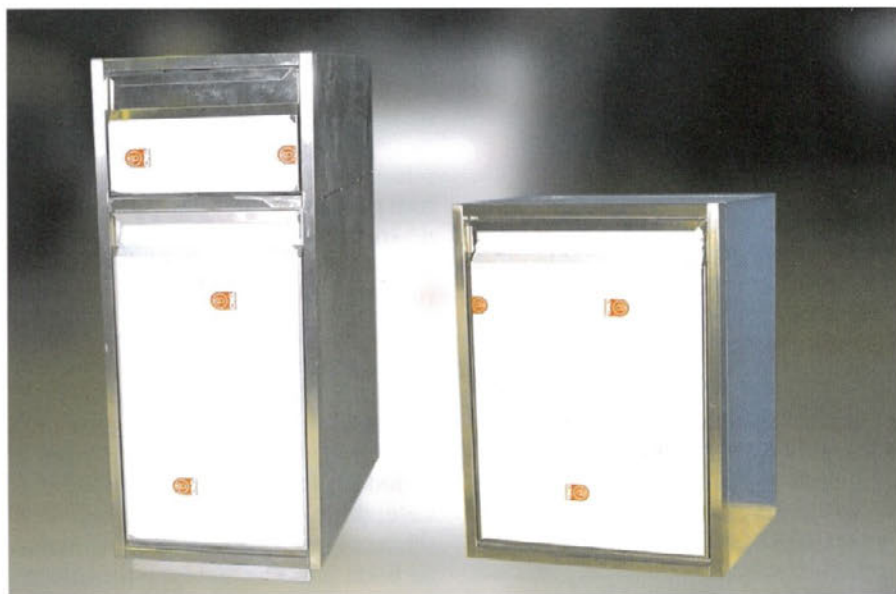
Kaj trenutno počnejo in kako iščejo posle, je povedal tehnični vodja profitnega centra **Matej Zaluberšek**. "V sklopu proizvodnje izdelkov iz črne metalurgije v Mariboru izvajamo rekonstrukcijo objekta Probanke. Gre za vgradnjo okoli 60 ton težke jeklene konstrukcije, kjer smo izvedli pripravo, izdelavo in montažo. Dela tečejo že od lani, smo že v drugi polovici oziroma zaključni fazi.

V naši delavnici pripravimo material, razrežemo profile, jih obdelamo, peskamo in lakiramo in nato na objektu montiramo. Dela potekajo dobro, v dogovorjenih rokih in ocenjujem, da smo si s tem poslom pridobili dobro referenco. Potegujemo se, da bi dobili tudi drugo fazo obnove objekta.

To ni prvi tovrstni posel, saj smo že lani montirali takšne konstrukcije v Gorenju Notranja oprema, v našem podjetju pa smo naredili nadstrešnice na liniji za sortiranje lokov."

Drugo področje dela v PC SIPO je servisiranje rudarske opreme. 22. januarja je iz premogovnika v Zenici prispel pridobivalni stroj Eickhoff, ki ga je pred leti Slovenija s pomočjo Premogovnika Velenje donirala Bosni in Hercegovini. Na stroju bodo opravili elektro in strojni remont.

"Za ta posel smo se borili kar nekaj časa in opravili precej obiskov in pogovorov v BiH. Ta posel je za nas dober; najprej za to, ker smo za tovrstno delo res specialisti in nam je pisan na kožo, na drugi strani pa je finančno pokrit. Takšnih poslov bi si še želeli, a so težave prav v finančni nezanesljivosti v državah nekdanje Jugoslavije, v pridobitev posla pa moramo vložiti veliko energije in časa."

Izdelka iz valjane pločevine za LTH Škofja Loka

S kakšnimi vrstami težav se lahko srečuješ pri pridobivanju in izvajanju poslov, je Zaluberšek ilustriral še z dvema primeroma.

Lani so skupaj s PC ESTO v konzorciju Gorenje Trgovina oddali ponudbo na mednarodni razpis, ki ga je kreditirala japonska banka, za izdelavo kompletnega transporterja za prevoz premoga in ljudi za premogovnik v Brezi v BiH. Gre za opremo na ključ, torej bi opravili projektiranje, izdelavo, montažo in avtomatizacijo.

Zanimivo je, da je bila njihova rešitev tehnično ustrezna, bili so cenovno najugodnejši ponudnik, a posla, vrednega milijon evrov (še) niso dobili. Veljavnost ponudbe so enkrat že podaljšali, končnega rezultata pa še ni.

So pa dobili posel za obnovo sistema za odvoz pepela iz TE Gacko v Srbiji,

a trenutno zadeve stojijo, ker TE ne obratuje zaradi tehničnih težav.

Pridobitev poslov torej ni enostavna. Kot pravi Matej Zaluberšek, skorajda nikoli ne gre brez osebnih stikov, bodisi pri informiranju o poslu, bodisi pri njegovem pridobivanju. Treba je biti nenehno pozoren na dogajanja na trgu in hitro reagirati s prijavo na razpis posla oziroma s ponudbo.

Pri tem je zadovoljen, da jim je direktor Premogovnika Velenje dr. Evgen Dervarič odprl vrata za sodelovanje z Vegradom, kjer se dogovarjajo za podizvajalske posle montiranja strojnih inštalacij v objekte. Tudi usmeritev 6. poslovno-strateške konference je bila, da se usmerijo na to področje in se kadrovske okrepijo z notranjo reorganizacijo.

Tovrstna dela v sodelovanju z Vegradom sedaj že opravljajo v novih pro-

storih laboratorija Inštituta ERICo na Starem jašku, kjer so zaključili dela pri inštaliranju opreme za vodovod, kanalizacijo in ogrevanje, dokončujejo pa montažo klima naprav v sodelovanju s Klimo Celje in montažo tehničnih plinov.

"Težave se ne pojavljajo le pri pridobivanju poslov, ampak je treba ob tako agresivnem nastopu na trgu v to usmeriti vse moči, znanje in spreminjati tudi miselnost zaposlenih. Časi, ki so bili, se ne bodo vrnil, in HTZ mora nastopati na trgu.

Vemo pa, da smo invalidsko podjetje, in to je lahko včasih resnična omejitev pri konkurenčnosti, včasih pa je treba začeti le drugače razmišljati in poprijeti za delo, povečati produktivnost.

Zavedamo se, da je to spreminjanje proces, ki se ne zgodi čez noč, kot tudi sedanji miselni vzorci niso nastali čez noč, ampak v desetletjih. Zdaj te probleme rešujemo tako, da na zahtevnejša delovišča ali k zahtevnejšim poslom razporedimo ljudi, ki so delo sposobni opraviti. Čaka nas pa še veliko dela pri produktivnejšem zaposlovanju invalidov," pravi Zaluberšek.

Eden od takšnih poslov, kjer bodo lahko produktivno zaposlili invalide, že teče. To je izdelovanje valjane pločevine za LTH Škofja Loka. "Izdelujemo dna za 600- in 1.300-litrsko hladilne omare. Na leto naj bi izdelali 6.500 kosov. Izdelovali pa naj bi tudi različne prekucnike za program catering in dele vrat zamrzovalnih omar.

Za to delo smo se že tehnično opremili, je pa bilo takšno delo za nas velika novost, saj gre za izdelke iz valjane pločevine, debeline 0,8 mm, do sedaj pa smo rokovali z jeklenimi ploščami, najmanjše debeline 20 mm!

Zaenkrat izdelujemo izdelke v malih serijah, vsi pogovori pa gredo v to smer, da bi začeli s serijsko proizvodnjo in pri tem delu bi lahko zaposlili tudi invalide."

In zaključek? Zaluberšek ugotavlja: "HTZ kot samostojno podjetje deluje četrto leto in opaziti je tehnološki napredek. Delamo zahtevnejše izdelke, predvsem na področju jeklenih konstrukcij smo v letu dni naredili velik korak naprej.

Pomembno je, da smo lani novembra pridobili certifikat EN729/ISO3834/2 za podjetje, ki ga podeljuje Evropska federacija za varjenje, spajanje in rezanje. To je najvišji certifikat, ki dokazuje usposobljenost podjetja za varjenje. Takšen certifikat je pri mnogih razpisih pogoj za pridobitev posla.

Izrazita tržna naravnost HTZ IP

Uvajanje sprememb v poslovni sistem Premogovnik Velenje je vsakdanjost tudi v HTZ IP. Intenzivno razvojno prestrukturiranje je podprto s številnimi razvojnimi projekti. Ti usmerjajo dejavnost celotnega HTZ IP v nove izdelke, k novim storitvam, na nova tržišča, predvsem pa izven Premogovnika Velenje, za katerega danes naredijo še več kot 80 odstotkov poslov, v prihodnjih letih pa naj bi ta delež nenehno padal. 782 zaposlenih v HTZ IP je lani v Premogovniku Velenje zaslužilo 3,800 milijarde SIT prihodka, na zunanjih trgih pa 565 milijonov SIT. Letos bodo prihodek v matičnem podjetju le nekoliko zmanjšali, prihodek na zunanjih trgih pa naj bi podvojili.

Pri tem stavijo na svoja najmočnejša področja. To so proizvodnja gradbenih materialov, opreme za rudarstvo in gradbeništvo, na strojnem področju proizvodnja izdelkov iz nerjavečih jekel, na elektro področju servisiranje in vzdrževanje elektro opreme v protieksplzijski izvedbi ter montažna in instalacijska dela.

Največ poslov v rudarskem programu, na katerem so specialisti, vidijo v državah bivše Jugoslavije, kjer bi se lahko vključili v oživitve rudarstva, energetike, razvoj gradbeništva. Dela bi imeli dovolj, žal pa šepa financiranje projektov.

V PC SIPO je zaposlenih 284 delavcev in naša kadrovska struktura je dobra. Največ je strojnikov, tehnikov in diplomiranih inženirjev, dobre imamo projektante in tehnologe. Nenehno se trudimo povečati prihodek izven Premogovnika Velenje. Lani smo v Premogovniku zaslužili

1,7 milijarde SIT prihodka, na zunanjih trgih pa 110 milijonov SIT. Letos naj bi v matičnem podjetju pridobili domala toliko, kot smo lani, na zunanjem trgu pa 335 milijonov SIT. To je veliko povečanje in vsi se moramo potruditi, da nam bo to uspelo!"

Diana Janežič

Gradbišče Probanke

Inštitut ERICo gostil znanstvenike iz sedemnajstih držav

V Velenju je od 27. do 30. januarja potekalo redno letno delovno srečanje znanstvenikov, ki sodelujejo v mednarodnem programu o vplivih zračnih onesnažil na naravno in kmetijsko vegetacijo.

To je bilo že šestnajsto tovrstno srečanje, prvič pa je potekalo v Sloveniji. Udeležilo se ga je več kot petdeset znanstvenikov, med katerimi so bili tudi predsednik delovne skupine za vplive pri Ekonomski komisiji Združenih narodov za Evropo Heinz Gregor in predstavnika Ministrstva za okolje, prostor in energijo RS Melanija Lešnjak in Anton Planinšek.

Na sestanku so udeleženci predstavili svoje referate in pripravili razstavo plakatov o različnih raziskavah ter njihovih rezultatih. Pregledali so rezultate preteklega leta in določili smernice za prihodnje, organizirani pa sta bili tudi dve delavnici. V prvi so se posvetili predvsem ozonu in raziskavam odzivnosti naravnih in kmetijskih enoletnih rastlin, v drugi pa so se ukvarjali z onesnaženjem s težkimi kovinami. Prav delavnica o težkih kovinah je bila posebnost tokratnega srečanja, saj jim na prejšnjih niso namenili tolikšne pozornosti.

Mednarodno srečanje v Velenju so organizirali raziskovalci Inštituta za ekološke raziskave ERICo Velenje v sodelovanju z Biotehnično fakulteto iz Ljubljane. Finančno je srečanje podprlo tudi Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport.

Raziskovalci ERICa in Biotehnične fakultete s svojimi raziskavami pod vodstvom prof. dr. Franca Batiča že od leta 1995 sodelujejo v omenjenem mednarodnem programu. Program deluje pod okriljem Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo, pomembno pa je predvsem to, da sodi v sklop Konvencije o onesnaževanju zraka na velike razdalje prek meja. Konvencija je bila sprejeta leta 1979 v Ženevi, podpisnica nekaterih protokolov, ki so njen sestavni del oziroma jo dopolnjujejo, je tudi Slovenija. K izpolnjevanju zahtev konvencije je veliko prispevala tudi ekološka sanacija Termoelektrarne Šoštanj.

Po tridnevnem strokovnem delu so znanstveniki srečanje zaključili z ogledom Muzeja premogovništva Slovenije in svečano večerjo v hotelu Paka, sklepe znanstvenega sestanka pa

bodo posredovali na sedež Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo.

Mojca Ževart

V Inštitutu za ekološke raziskave ERICo Velenje že več let opravljajo tudi raziskave v okviru projekta **Vpliv fotooksidantov na kmetijske rastline**. Vodja projekta je raziskovalka **Nataša Kopušar**, univerzitetna diplomirana inženirka kmetijstva.

Znano je, da fotooksidanti vplivajo na rastline in da postajajo ob uspešnih sanacijah termoelektričnih objektov (in s tem zmanjšanjem onesnaževanja zraka z žveplovim dioksidom) ob še nekaterih drugih drugotnih onesnažilih celo glavni dejavnik stresa pri rastlinah. Z raziskavami skušajo v ERICu ugotoviti, kakšen in kolikšen je vpliv fotooksidantov na rastlinstvo v Sloveniji.

Na različnih lokacijah (Šaleška dolina, Zasavje, Žerjav, okolica Ljubljane) so izpostavili tobak (*Nicotiana tabacum* »Bel W3«) in plazečo deteljo (*Trifolium repens* »Regal«), na katerih opazujejo spremembe. Za

tovrstne raziskave se uporabljajo točno določene vrste rastlin, za katere so z dolgoletnimi raziskavami ugotovili, da so primerne za opazovanje. To so tako imenovani bioindikatorji. Zaradi uporabe dogovorjenih vrst v raziskovalne namene so lahko rezultati različnih raziskav tudi medsebojno primerljivi.

Na zgornjih fotografijah so opazne vidne poškodbe na listu tobaka in na detelji, ki so posledica ozona. Ko so poškodbe vidne, gre že za kronične in ne več za akutne poškodbe, kar pomeni, da škode zaradi vpliva ozona ne moremo več popraviti. Končna posledica takšnih poškodb na kmetijskih rastlinah so manjši pridelki oziroma hektarski donosi. Detelja na fotografiji je iz pri nas gojene vrste *Trifolium repens* »Milka«. Za to vrsto so bile vidne poškodbe prvič evidentirane v letu 2002.

Foto: N.K.

Slovenija uspešna v mednarodnem povezovanju

Evropska unija že več kot dvajset let izdatno podpira znanstveno in tehnološko sodelovanje podjetij in raziskovalcev v večnacionalnih projektih. Sodelovanje poteka v tako imenovanih okvirnih programih, dolgih štiri leta. Programi ne vključujejo le članic EU, ampak tudi vse države kandidatke in še nekaj pridruženih članic.

Decembra lani se je začel nov, 6. okvirni program, namenjen še tesnejšim povezavam z raziskovalci iz cele Evrope. Ti naj bi se v prihodnje združevali v vse večjih projektih, delili opremo ne glede na nacionalno pripadnost in svoje delo osredotočili na nekaj področij, najpomembnejših za razvoj gospodarstva in družbe.

Ta področja so: genetika in biotehnologija, tehnologije informacijske družbe, nanotehnologija, visoko razviti večnamenski materiali, novi produkcijski procesi in oprema, aeronavtika in vesolje, kvaliteta hrane in varnost prehranjevanja, trajnostni razvoj in globalne spremembe ter državljani in vladanje v novi, na znanju temelječi družbi.

V eno od omenjenih povezav je vključen tudi Premogovnik Velenje. Imenuje se NESMI – evropska mreža rudarske in procesne industrije, ki se financira skozi 5. in 6. RTD program EU. Mreža NESMI je namenjena povezavi vseh, ki se ukvarjajo z razvojem in raziskavami. Tudi Premogovnik Velenje poroča o svojem razvojno-raziskovalnem delu in na osnovi vseh poročil nastaja internetna baza podatkov.

V zeleni dvorani Premogovnika Velenje smo 20. januarja gostili delavnico o 6. okvirnem programu. Organizator delavnice je bilo Ministrstvo za gospodarstvo, področje za razvoj podjetniškega sektorja in konkurenčnosti.

Vodja delavnice je bil **dr. Bojan Jenko**, državni podsekretar v Uradu za znanost Ministrstva za šolstvo, znanost in šport. Pojasnil je namen delavnice ter možnosti za pridobivanje sredstev 6. programa za slovenska

Dr. Bojan Jenko

podjetja. "Delavnica je bila namenjena interesantom za pripravo predlogov projektov v okviru 6. okvirnega programa. V splošnem je bil naš namen informiranje o širokih možnostih in načinih sodelovanja ter pridobivanju dodatnih informacij na spletnih straneh.

V 6. okvirnem programu lahko sodelujejo slovenska mala in srednja podjetja, fakultete oziroma obe univerzi, javni raziskovalni zavodi in drugi zavodi ter posamezniki. Kot koordinatorji ali sodelujoči lahko, čeprav postopek ni enostaven, prijavijo svoje aktivnosti kot raziskovalne projekte, mreže odličnosti, spremljevalne aktivnosti ali kot aktivnosti človeške mobilnosti.

V večini primerov Evropska komisija krije do polovico stroškov projekta;

nekateri aktivnosti tudi do 100 odstotkov.

Kakšen je postopek? Slovenska institucija se mora dogovoriti bodisi s slovenskimi partnerji, s partnerji v drugih državah članicah EU, državah kandidatkah bodisi s partnerji v tretjih državah.

Eden od partnerjev je koordinator projekta oziroma aktivnosti in prijavi projekt, drugi so sodelujoči. Med seboj morajo skleniti dogovor, v katerem uredijo odnose bodočega sodelovanja ter predvsem pravice intelektualne lastnine.

Projekt oceni ocenjevalna komisija Evropske komisije. Le zelo dobri predlogi po vseh zahtevanih kriterijih so odobreni za pogajanja. Na pogajanjih odločijo ali bodo projekt odobrili in koliko sredstev bo odobrenih, nato koordinator sklene pogodbo z Evropsko komisijo.

V 5. okvirnem programu je Slovenija prvič polnopravno sodelovala in pri pridobivanju sredstev so bili slovenski udeleženci zelo uspešni; najbolj med državami kandidatkami in marsikdaj v povprečju držav članic. Ocenjujemo, da bo v 5. okvirnem programu uspešnih do 350 slovenskih udeležencev. Manj uspešni smo bili kot koordinatorji projektov. V 5. okvirnem programu bomo pridobili precej več sredstev, kot smo jih plačali za članarino v njem.

Za več informacij o 6. okvirnem programu obiščite spletni naslov ministrstva:

<http://www.mszs.si/slo/ministrstvo/mednarodno/znanost/vecstransko.asp#okvirni6> in <http://www.rtd.si/slo/6op/>.

Diana Janežič

Nekaj prazničnega je leglo na ljudi

December je mesec, ki mu ni enakega v letu. Pozabite na njegov komercialni vidik, ki se zadnja leta začneja že v novembru. Vsak mesec v letu ima kakšen praznik, če štejemo še osebne, a decembrski prazniki so le nekaj posebnega.

Prazničnih dni je polno. Od 4. decembra in godu sv. Barbare, 6. decembra in Miklavža, 13. decembra in sv. Lucije do božičnega večera in božiča, Štefanovega, dneva nedolžnih otrok in Silvestrovega. Ti dnevi nosijo s seboj običaje, ki jih ponekod bolj, drugod manj ohranjajo, prav gotovo pa povsod decembrske večere ožarjajo kulturne prireditve.

Ko se napove božično-novoletni koncert Rudarskega okteta, leže nekaj prazničnega na ljudi. Lani so oktetovci v orgelski dvorani Glasbene šole Velenje zapeli 22. decembra. V goste so povabili pevce Šaleškega akademskega zbora in skupaj so ustvarili večer, ki je še dolgo odmeval v srcih poslušalcev.

Decembra je čas za pesmi, petje. Pesmi so bile od vsepovsod. Duhovne, črnske duhovne, narodne, umetne, sodobne, stare. Vse so opevale božično praznovanje, božično razpoloženje.

“Božič je praznik tišine. Narava počiva, noč in tema nadvladata dan.

Zato ljudje prižigamo luči, svečke. Božič je praznik družine, doma je, kdor le more. Čas imamo drug za drugega. Božič so vesela pričakovanja v darilih, drobna obredna dejanja, intimnosti v krogu družine, pesem. Vse, kar nas bogati navznoter in plemeniti navzven,” je na tisti večer dejala voditeljica koncerta Aca Poles.

“Bel božič” je za konec izzvenel v dvorani in nekaj članov okteta je na odru stisnilo k sebi svoje otroke, ki so jim priekali naproti. S toplino v srcu,

z lepimi mislimi in dobrimi željami za vse ljudi smo se razšli, odšli pričakovati in praznovati božič in prihod novega leta.

Oktetovci so v decembru marsikomu polepšali večer. Že 10 leto zapored so peli bolnikom v Bolnišnici Topolšica, gostovali so na Velenjskem gradu ob razstavljenih jasicah.

Da je praznikov konec, da bo pravljичni december nepreklicno moral dati prostor dolgemu in pustemu januarju, pa nas vedno znova opominjajo godbeniki. Člani Mladinskega pihalnega orkestra Glasbene šole Velenje pod vodstvom Matjaža Emeršiča in Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje pod vodstvom mag. Ivana Marina so letos to storili 11. januarja z dvema koncertoma.

Mladi godbeniki so s solisti Mitjem Skočajem in Aljošo Pavlincem na klarinetu ter Marino Golja na silofonu dali poslušalcem in starejšim godbenikom vedeti, da prihajajo. Da se učijo in so vedno boljši, da uživajo v godenju in glasbi. S svojim izvajanjem so navdušili poslušalstvo k bučnemu ploskanju in za dva podaljška.

Starejši godbeniki so za uvod izvedli še edino do sedaj nikoli izvajano koračnico Janeza Marina Spomin na Fiesco, nato pa se z glasbo sprehodili med skladatelji različnih narodov. Zahteven koncert so, kampak, sklenili z Radetzkyim maršem.

Če so prazniki minili, naj ne minejo dobre želje, lepe misli in pesem!

Diana Janežič

Maša sv. Barbari v čast

Pred prvo svetovno vojno so imeli na god svete Barbare rudarji prost dan. Začeli so ga z mašo v cerkvi svetega Jurija v Škalah, namesto orgel pa je igrala godba na pihala. Ta je potem rudarje v rudarskih uniformah spremljala še med slavnostno povorko.

Zdaj slovenski rudarji praznujejo svoj stanovski praznik svečano in v uniformah 3. julija, na god svete Barbare, 4. decembra, pa se k praznovanju zberejo manjše družbe. Ena takšnih je v Vinski Gori, kjer družčina aktivnih in upokojenih rudarjev da za nedeljsko mašo v vinskogorski cerkvi, k maši pa pridejo v rudarskih uniformah.

Peto leto so tako počastili Barbarin god lani 8. decembra. Pobudnik takšnega praznovanja zavetnice rudarjev je upokojen rudar Polde Viher. Na takšen način so ta dan obeleževali že v časih socializma, potem za nekaj let prenehali, zdaj pa so vedno bolj vneti. Radi bi celo ustanovili društvo, v katerem bi negovali ta stari običaj praznovanja dneva svete Barbare in povezali še več rudarjev, ki jim je tak način negovanja tradicije blizu. Zato so dobrodošli vsi, ki jih to zanima.

Organizatorji omenjenega srečanja so sedaj Milan Jendrok, Franc Viher in Ivan Kočevnik. Lani se jih je zbralo 14, bilo pa bi jih še več, a nimajo vsi

uniform, in prihajajo tudi tisti, ki niso doma v Vinski Gori.

“Vsi prispevamo za mašo in poskrbimo za pogostitev po njej,” je povedal **Milan Jendrok**, zaposlen v Pripravah kot vrtalec. “Kdor ima svoje vino, ga prispeva, za hrano pa zberemo denar. Vsako leto nam nekaj prispeva tudi Premogovnik Velenje in zahvaljujemo se direktorju, ker je imel tudi v letu 2002 posluh za ta naš običaj.

H kosilu, ki sta ga pripravili ženi dveh naših tovarišev, smo sedli v dvorani združnega doma v Vinski Gori in prav prijetno je bilo srečanje s starimi prijatelji. Tisti, ki še delamo, povemo upokojenim tovarišem, kaj je novega, oni pa nam kakšno zgodbo iz njihovih aktivnih let. Seveda se vsi priporočimo sveti Barbari, da bi nas še naprej varovala pri delu!”

Diana Janežič

Za Muzejem premogovništva Slovenije je uspešno leto

V Muzeju premogovništva Slovenije v Velenju so 14. januarja spet odprli vrata za obiskovalce. Muzej so zaprli decembra lani, potem ko so z nočnim ogledom zaključili zelo uspešno sezono.

V letu 2002 je namreč muzej obiskalo 32.000 obiskovalcev, kar je 5000 več kot leto prej. Od odprtja, 3. julija 1999, je muzej obiskalo že več kot 94.000 obiskovalcev. Med tujimi obiskovalci, ki jih je bilo sedem odstotkov, izstopajo predvsem Hrvati, Avstrijci in Nemci.

Precej so se povečali tudi prihodki v muzeju, in sicer za več kot 40 odstotkov, v največji meri zaradi povečanega obiska ter prodaje spominkov. V letu 2001 je vsak

obiskovalec v muzeju porabil povprečno 129 tolarjev, v letu 2002 pa 400 tolarjev.

Čas, ko je bil muzej zaprt, so zaposleni izkoristili za vzdrževalna dela, pripravljajo pa tudi povsem prenovljeno zgodbo o sodobnem pridobivanju premoga, ki bo obiskovalcem na ogled za slovenski kulturni praznik. S priložnostnim kulturnim programom in odprtim fotografske razstave Antona Ajnika v črni garderobi bodo sceno “Sodobno pridobivanje premoga” odprli v sredo, 5. februarja, ob 18. uri.

Peter Pušnik

Temeljna funkcija delodajalca je skrb za delavca

1. januarja je začel veljati nov zakon o delovnih razmerjih. Njegove novosti bodo ene delavce in ene delodajalce zadele bolj, druge manj. Princip novega zakona pa Grega Miklič, izvršni sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, razlaga preprosto: "Delavec je dolžan delati, delodajalec pa je dolžan zagotoviti delo, ga organizirati in za opravljeno delo delavca plačati."

Rudar: "Sindikati ste v vsebino novega zakona o delovnih razmerjih vložili veliko dela in truda pri pogajanjih. Kako zdaj ocenjujete zakon?"

Miklič: "Ko po šestih letih sprejemanja zakona delam inventuro opravljenega dela, nimam slabih občutkov. Bolj ko ga berem, več pozitivnih točk najdem v njem. Res pa je, da bo ta pozitivna naravnost zakona prišla do polne veljave, ko ga bomo poznali vsi delavci in si ga upali uveljavljati.

Novi zakon, na primer, zahteva od delodajalca, da delavcu za nadurno delo da pisni nalog pred nastopom tega dela. Ne vem, koliko delavcev v Sloveniji bi se to upalo narediti ali reči delodajalcu, da dokler pisnega naloga ni, ne bodo delali nadur. To je konkreten primer in takšnih določb je v zakonu še nekaj.

Če rečem drugače: dosedanja delovno-pravna zakonodaja je bila resnično zastarela in skrajni čas je bil za nov zakon. Ta prinaša s seboj dobre in slabe strani tržnega gospodarstva, ker uvaja pravila tudi na trgu dela. To je zlasti odpoved pogodbe o zaposlitvi in še kaj. Pravim, da so z novim letom odmrli zadnji ostanki socializma in samoupravljanja.

Čaka pa nas veliko dela, saj zakon uresničujemo ljudje."

Rudar: "Kako naj se delavci seznani-jo z zakonom; je to naloga sindikatov?"

Miklič: "Žal je Slovenija zelo mačehovska ne le do delavcev, ampak tudi do državljanov nasploh. Zato se moramo delavci sami seznani s svojimi pravicami in se usposobiti za

njihovo uveljavitev oziroma poiskati pomoč za njihovo uveljavljanje. V pravni državi bi ta vsakemu delavcu zagotovila brezplačen izvod zakona. V marsikateri evropski državi je praksa, da delavce, državljane natančno seznani z vsemi najpomembnejšimi novostmi, pravicami na kakšnem področju.

Seznanjanje delavcev z novim zakonom o delovnih razmerjih in spodbujanje delavcev, da bo zakon zaživel v praksi, je sedaj naloga predvsem sindikatov. Tudi zato, ker smo v tem zakonu sindikati ohranili svojo klasično funkcijo, to je varovanje in izboljšanje pravic članov sindikata in vseh zaposlenih.

Naj dodam, da so tudi delodajalci v podobnem položaju kot delavci. Nisem prepričan, da se je večina slovenskih direktorjev velikih podjetij bolj podrobno seznanila z vsebino zakona in sem prepričan, da večina direktorjev malih podjetij zakona ne pozna. Torej zakona ne bomo izvajali zato, ker ga ne bi hoteli, temveč zato, ker ga ne poznamo. To je za izvajanje tako pomembnega zakona slaba potnica."

Rudar: "Ali posega zakon o delovnih razmerjih v veljavnost kolektivnih pogodb?"

Miklič: "Uveljavitev novega zakona je olajšana s tem, da je večina kolektivnih pogodb ostala v veljavi. Zakon o delovnih razmerjih ne zahteva novih kolektivnih pogodb. Zakon ima tudi vrsto določb, ki so ugodnejše od tistih v veljavnih kolektivnih pogodbah. Vrsta določb v kolektivnih pogodbah pa ne more več veljati, ker ni skladna z zakonom. Takšna je, na primer,

določba o čakanju na delo, ki je v zakonu ni več.

Zakon ne pozna več primerov, ko delavec, ker nima dela, dobi 60, 70 ali 80-odstotno nadomestilo plače. Če delodajalec delavcu ne zagotovi dela in delavec nima dela po krivdi delodajalca, je delavec upravičen do svoje plače.

Ta nova ureditev v bistvu sankcionira delodajalce, če slabo opravljajo svoje naloge. Kajti dolžnost delodajalca je, da delavcem zagotovi delo in ga organizira.

Slej ko prej bo treba kolektivne pogodbe popraviti, dopolniti, spremeniti in pri tem ne priporočam hitenja. Najprej se je dobro lotiti panožnih kolektivnih pogodb, kolektivne pogodbe podjetij pa so zadnje.

Težko bi rekel, kako bo ta postopek potekal, ker še nimamo novega zakona o kolektivnih pogodbah in to je ovira. Ovira je tudi to, da nimamo določeno, kaj se lahko oziroma kaj se ureja s kolektivnimi pogodbami.

Namreč - delovno pravo se da vedno razlagati interesno: delodajalci v svojo korist, sindikati oziroma delavci pa v svojo korist. Čeprav je zakon o delovnih razmerjih zakon, katerega cilj je zaščititi delavca kot šibkejšo stran v razmerju delavec : delodajalec. To je temeljna funkcija tega zakona, seveda pa mora zakon zagotoviti delodajalcem, da lahko vodijo poslovanje. Kolektivne pogodbe pa so eno od sredstev, da celoten sistem delovnih razmerij deluje."

Rudar: "Je torej že smiselno oblikovati delovne skupine za spremembo kolektivnih pogodb?"

Miklič: "Zakon določa, da vsi splošni akti, ki urejajo področje delovnih razmerij 30. septembra letos prenehajo veljati. To velja za vse delodajalce oziroma podjetja, v katerih so delavci sindikalno organizirani. Če niso, lahko delodajalec to področje še vedno ureja s splošnimi akti."

V družbah, kjer deluje sindikat, pa se ta, seveda, mora pripraviti na spremembe, dopolnitve kolektivne pogodbe. Nekatera področja so zahtevnejša kot druga in dobro je sestaviti delovne skupine. Kolektivne pogodbe lahko področje urejajo zelo različno. Zame je najpomembnejša kolektivna pogodba dejavnosti, ki je lahko zelo obširna in jih je lahko celo več: za plače, sklepanje in odpoved delovnega razmerja, za delovni čas..."

Rudar: "Čeprav ste pravnik, na zakonska določila ne gledate tako strogo praviško, ampak zagovarjate sodelovanje med vpletenimi!"

Miklič: "Zakon ima vrsto določb, ki silijo obe strani, da se bolje organizirata in skrbita za to, da se delovni proces normalno odvija. Saj to je tudi v interesu obeh strani. Ne za delavca, ne za delodajalca ni v zakonu nobene absolutne pravice. Med njima mora biti neko razumno sodelovanje."

Za mnoge delodajalce je delavec delovna sila, kot stroj, ki ga izrabljenega zamenjaš z novim. Pri nas pripadnost kolektivu, navezanost na podjetje, dolgoletne izkušnje, žal, nič ne pomenijo. Redka so podjetja, ki to še ne-
gujejo: Gorenje, Krka, za vaše podjetje ne vem.

Šteje le dobiček, a dobička ne ustvarja samo kapital sam po sebi, ampak ljudje s svojim delom, znanjem. Če so ljudje zadovoljni, bolje delajo in od tega imajo korist delavci z boljšo plačo, delodajalci z dobičkom in država z večjimi davki.

Vedno svetujem, da se stvari urejajo sicer v skladu z zakonom, a po pameti, po človeško. Delavec lahko ima kakšne težave, ki jih razkrije pogovor z njim in pojasni, zakaj ne more uspešno delati, dosegati norme ali bi mu nameravana premešitev ne ustrezala. Takšnega načina dela z ljudmi ne imenujem sociala; če so ljudje zadovoljni pri delu, če ga zmorejo opraviti, je to za obe strani dobro. Prepričan sem, da so vedno možnosti za ustrezen rešitev za obe strani."

Rudar: "V Premogovniku Velenje se lotevamo velikih sprememb v organi-

Gregor Miklič: "Moj življenjski moto je: ne želi nikomur nič slabega, skušaj delati vedno v dobro!"

zaciji in razvoju podjetja. Kako naj se v te spremembe vključi sindikat v smislu varovanja pravic delavcev?"

Miklič: "Prvi pogoj za uspešno vključevanje sindikata v tako velike spremembe v podjetju je, da sindikalni funkcionarji dobro poznajo zakon. Da razumejo ne le njegove člene, besede, ampak duh posameznih določb zakona."

Sindikat je lahko aktiven na več načinov. Vse predloge sprememb v organizaciji mora po novem zakonu uprava družbe posredovati sindikatu in svetu delavcev, da od njiju pridobi mnenje, ki pa sicer za upravo ni zavezujoče. Je pa gotovo upravi lažje uveljavljati spremembe v družbi, če pozna stališče sindikata, sveta delavcev, če z njima tvorno sodeluje, posluša argumente in upošteva mnenja drugih.

Torej imajo delavci v družbi dva predstavnika: svet delavcev gleda na zadeve bolj s poslovnega, razvojnega vidika, sindikat pa, seveda, z vidika pravic delavcev in njihovega položaja.

Prav tako se mora uprava posvetovati s sindikatom o prevzemih družb, ustanavljanju novih družb in skleniti nekakšen sporazum, v katerem vsak najde svoj interes.

Sindikat mora tudi spremljati premeščanja delavcev, sklepanje novih pogodb o zaposlitvi. Delavci morajo biti o nameravani premestitvi obveščeni in imajo 30 dni časa, da se

odločijo, ali bodo novo pogodbo sprejeli ali ne."

Rudar: "Povejte nam še kaj o sebi in svoji delovni poti!"

Miklič: "Moja kariera je sorazmerno pisana. Kot pravnik sem začel delati v kemični tovarni Ilirija v Ljubljani, kjer sem ostal osem let. Nato sem konec 70. let odšel v Gospodarsko zbornico Slovenije. To je bilo obdobje zakona o združenem delu in temeljnih organizacij. Dodobra sem spoznal kolesje delovanja na republiški ravni."

To je bila precejšnja razlika od tovarne, kjer sem vedno vedel, kaj je mogoče doseči, bodisi v pogovoru z direktorjem, sindikatom, na kolegiju, z delavci. Na višjem nivoju pa lahko pripraviš še tako dober projekt, nato pa lahko nekdo, ki je politično, ekonomsko ali finančno močan, reče, da se z njim ne strinja, in projekt gre v predal ali celo v smeti. Tako zelo težko govoriš o svojih rezultatih dela in uspešnosti."

Tudi v GZS sem delal osem let in nato odšel na takratno Zvezo sindikatov z nalogo, da postavim na noge strokovne službe. Za izvedbo te naloge ni bilo na voljo ne dovolj denarja ne politične volje. Po letu 1990 sem postal funkcionar, najprej član vodstva, nato predsedstva in sedaj sem izvršni sekretar Zveze svobodnih sindikatov Slovenije."

To je strokovno-politična funkcija. Izvršni sekretar je odgovoren za določeno področje in moje je področje delovnih razmerij, zaposlovanja, socialne varnosti, socialnih zavarovanj, sistema zagotavljanja pravne varnosti in pravne pomoči. Na eni strani je to pestro področje, kjer dela ne zmanjka, vedno pa se z rezultati ni mogoče pohvaliti. Delo v sindikatih je pač povezano z delom drugih subjektov v državi – z delodajalci, državo, vlado, ministrstvi."

Rudar: "Kako spoznavate zadeve, težave na dnu, v podjetjih, med delavci?"

Miklič: "Poznam vse ravni, a eno od mojih vodil je, da je treba največ delati v podjetjih, s sindikatom. Tam lahko spoznaš realne probleme. Mene je težko najti v pisarni in tudi raje kot na kakšno sejo grem v podjetje, na sestanek z delavci, sindikalisti. Tam lahko tudi največ prispevam s svojim znanjem, izkušnjami k boljšemu položaju delavcev. Moje glavno torišče dela je spodaj, ne zgoraj!"

Diana Janežič

Petdeset Rudarjevih let

Za preučevanje krajevine zgodovine so zelo pomemben in dragocen vir tudi časopisi, iz katerih se da poiskati marsikateri zanimiv podatek iz življenja naših prednikov.

Poleg nekdanjih in današnjih osrednjih slovenskih časopisov, pri katerih imamo v mislih predvsem Slovenski gospodar, Slovenski narod, Jutro, Slovenec, Slovenski poročevalec, Ljudska pravica, Delo in Večer, so zelo pomemben zgodovinski vir tudi lokalni časopisi, ki poročajo o lokalnih dogodkih in seveda tudi interna glasila delovnih kolektivov, ki se tako ali drugače tudi dotikajo različnih tem iz življenja lokalne skupnosti.

Za Šaleško dolino nimamo podatkov, da bi pred drugo svetovno vojno že izhajal lokalni časopis, tako da smo za to obdobje omejeni le na preučevanje osrednjih slovenskih časopisov in časopisov iz naše bližine, ki so poročali tudi o dogajanju v naših krajih. Tako so v Celju že pred drugo svetovno vojno izhajali časopisi (kot sta recimo Nova doba in Deutsche Wacht), ki so nekaj svojega prostora odmerili tudi novicam iz življenja v Šaleški dolini.

Po drugi svetovni vojni so v Celju začeli izdajati časopis Nova pot, ki je poročal o dogajanju v takratnem celjskem okrožju, izhajal pa je le od 2. junija do 3. decembra 1945, ko je izšla enaindvajseta in hkrati zadnja številka časopisa. 13. aprila 1946 je začel izhajati nov celjski časopis z imenom Na delo; že po šestindvajseti številki so časopis preimenovali v Naše delo, konec leta pa je prenehal izhajati. Naslednji celjski časopis, ki je poročal tudi o naših krajih in ljudeh, je bil Celjski tednik, ustanovljen leta 1948, ki se je kasneje imenoval še Savinjski vestnik, nato zopet Celjski tednik in od leta 1968 Novi tednik.

Prvi časopis, ki se je pri svojem poročanju omejil le na Šaleško dolino, je bil **Velenjski rudar**. Prva številka časopisa, ki je bil glasilo sin-

dikata rudnika Velenje, je izšla **1. januarja 1953**. Že v uvodniku pa so zapisali, "da ne bomo pozabili pisati o vsem, kar je važno za naše materialno in kulturno življenje v okviru naše občine in tudi za zabavo bomo poskrbeli v našem časopisu."

Prvi urednik časopisa je bil **Zdenko Furlan**, ki je bil hkrati tudi tajnik Rudnika lignita Velenje, animator Svobode, režiser amaterskega gledališča in še kaj. Časopis je izhajal enkrat mesečno, konec leta 1957 pa je začasno prenehal izhajati. 30. aprila leta 1960 so časopis ponovno obudili v življenje, iz svojega imena pa je izpuštil pridevnik "velenjski" in se je odtlej imenoval **Rudar**, še vedno pa je bil glasilo "delovnega kolektiva rudni-

Postanite stalni čitatelj
„Velenjskega rudarja“
in tudi naročnik!

ka Velenje", čeprav je vseskozi pisal tudi o dogajanju v celi Šaleški dolini.

Časopis je izhajal občasno, od svoje pete številke dalje, ki je izšla maja 1961, pa je izhajal enkrat mesečno v zelo različnem obsegu. Urednikovanje Rudarja je nekaj časa vodil uredniški odbor, ki ga je vodil Jože Kirn, od oktobrske številke leta 1961 dalje pa je uredniški odbor vodil Jože Tekavec. 17. aprila 1965 je izšla zadnja številka Rudarja, glasila delovnega kolektiva Rudnika lignita Velenje. V njenem uvodniku so zapisali: "Izvršni odbor občinskega odbora SZDL Velenje je na zadnji seji ustanovil lastno glasilo, ki bo izhajalo vsakih štirinajst dni. Časopis se bo imenoval **Šaleški rudar**."

Predsednik občinskega odbora SZDL Franc Pristovšek je v uvodniku zadnje številke Rudarja zapisal tudi naslednje: "Današnja številka je izšla sicer še pod staro obliko 'Rudarja', ki je kot glasilo rudniškega kolektiva že ustvaril pravo tradicijo domačega krajevnega tiska, saj je s svojo vsebino posegal pogosto in obširno tudi v problematiko zunaj podjetja, zlasti Velenja. Lotevamo se nedvomno odgovorne in pomembne naloge. Od mnogih činiteljev bo odvisno, ali bo z novim glasilom res zadovoljeno željam občanov, izraženim na zborih občanov, da bi imeli v občini svoj časopis."

a1. maja 1965 pa je izšla že prva številka **Šaleškega rudarja**. Njegov ustanovitelj je bil Izvršni odbor SZDL (Socialistična zveza delovnega ljudstva) Velenje, časopis pa je izhajal vsakih 14 dni. V ustanovitveni dokument so zapisali tudi to: "Poleg tega, da bo Šaleški rudar seznanjal bralce z dogodki v občini, bodo tudi delovne organizacije informirale, na posebnih straneh časopisa, svoje člane o vsem, kar je pri njih novega."

Za glavnega in odgovornega urednika je bil imenovan **Ljuben Naraks**. Leta 1972 so se v uredništvu Šaleškega rudarja odločili, da spremenijo ime časopisa in skupaj z bralci so se odločili za ime **Naš čas**, kot se časopis imenuje še danes. S četrto številko Našega časa, ki je izšla 16. marca 1973, pa je časopis iz štirinajst dnevnika postal tednik.

Naš čas je tako prerasel v časopis, ki je seveda pokrival širše področje in se je dotikal tudi vprašanj in vsebin, ki so bile veliko bolj obsežne in raznolike, kot so bile nekdanje vsebine, zastopane v glasilu Rudnika lignita Velenja.

Takoj po ustanovitvi Šaleškega rudarja pa so v premogovniku začeli izdajati tudi **Informator**, občasno glasilo službe za informiranje kolektiva RLV, ki je delavce sprotno obveščal o dogajanju v premogovniku. Prva številka naj bi po spominskem pričevanju (žal nam te številke še ni uspelo najti) izšla že prvo prosto soboto po 1. maju leta 1965 (proste sobote so bile v tistem času še redkost, zato si je bilo tak dogodek nekoliko lažje zapomniti). Nalogo za urejanje in izdajanje tega občasnega glasila, ki je izhajal ponavadi na dveh straneh, je dobila služba za izobraževanje, ki jo je vodil **Jože Groznik**.

Leta 1967 je v RLV dozorela ideja o ponovni ustanovitvi lastnega glasila in služba za informiranje RLV je začela izdajati **Samoupravljanje**, glasilo kolektiva Rudnika lignita Velenje. Glasilo, najprej na dveh, nato na štirih ali največ šestih straneh, je bilo mesečnik in se je predvsem posvečalo gospodarskim vprašanjem in poročilom družbeno-političnih organizacij kolektiva. Oktobra leta 1969 je uredništvo glasila prevzel **Rafael Batič** in ostal urednik vse do leta 1991. Tedanje občasno glasilo kolektiva RLV in priloga glasila Samoupravljanje Informator je še naprej izhajal po potrebi, od leta 1970 dalje včasih tudi kot sestavni del Samoupravljanja.

V trinajsti številki Informatorja, ki je izšel 30. maja leta 1970, kot sestavni del šeste številke Samoupravljanja, so objavili poziv vsem članom kolektiva, naj se v priloženi anketi izjasnijo o ideji za ustanovitev uredniškega odbora za obveščanje kolektiva RLV. V poziv so zapisali tudi: "Pri izbiranju vsebine poročil za glasilo Samoupravljanje in Informator ter za oddaje po zvočnikih na Novem jašku, brez vašega sodelovanja ne bo šlo tako, kot bi moralo!"

Sodelovanja med bralci in uredništvom pa ni bilo tako lahko vzpostaviti, saj so že v naslednji številki Samoupravljanja v rubriki "Za šalo in zares" zapisali naslednje: "Služba informiranja bralcem! Prispevkov vaših smo hoteli – dobili skoraj vakuum! Za kup vprašanj ste zreli, a ni ga, da bi 'mel pogum.'"

Glasilo je v tem letu izhajalo še vedno v glavnem na štirih straneh, enkrat mesečno v nakladi 3.500 izvodov, ki so bili brezplačno razdeljeni med

člane kolektiva. V enajsti številki Samoupravljanja 30. oktobra 1970 je bila objavljena tudi prva reklama, ki je delavce kolektiva na zanimiv način vabila, naj obiščejo restavracijo Delavski klub v središču Velenja.

Vsebina glasila se ni bistveno spreminjala, prva fotografija je bila v glasilu objavljena v dvojni številki, ki je izšla 27. novembra leta 1971, dotlej so le tu in tam poleg teksta objavili tudi kakšno risbo. Sestavni del iste številke

Samoupravljanja je bila tudi triindvajseta

bi bili več stalni kolektivni naročniki se je tako izreklo 80,76 odstotka vseh anketirancev, ki predstavljajo domala vse zaposlene v RLV. Od 7. do 9. marca, ko smo anketo izvajali, je namreč naš kolektiv štel, skupaj z upravičeno odsotnimi od dela (bolni, dopustniki in službeno odsotni), 3.711 članov. Odslej bomo zato po sklepu ene zadnjih sej našega političnega aktiva in 1. seje predsedstva sindikata na RLV vsi prejeli le naše interno glasilo Samoupravljanje, preimenovano v Rudar. **Rudar** bo izhajal mesečno in po potrebi. Zanj od osebnih dohodkov ne bomo nič

plačevali; prejeli ga bomo brezplačno, kot smo prejeli Samoupravljanje, izdajanje pa financirali na račun upravnoprodnih stroškov."

Maja 1973 je torej glasilo kolektiva Rudnika lignita Velenje dobilo novo – staro ime **Rudar** in ga obdržalo vse do danes. Glasilo, ki je nekaj časa izhajalo na pravem časopisnem formatu, je do leta 1991 urejal **Rafael Batič**, leta 1991 pa je uredništvo prevzela zdajšnja glavna urednica **Diana Janežič**. Odgovorni uredniki so v teh letih med drugimi bili tudi Teodor Jelen, Konstantin Kuzmin in Ljubiša Savović. Med sodelavci Rudarja pa so bili Vinko Ošlak, Stojan Saje, Bojan Ograjenšek, Andrej Rozman, Dragica Marinšek, in že kot praktikantka tudi Diana Janežič. V glasilo kolektiva velenjskega premogovnika so veliko dopisovali tudi delavci, zaposleni v premogovniku, in zunanji sodelavci, med katerimi naj omenimo le Toneta Šeligo, Petra Rezmana in Iva Stropnika.

Pričujoči članek je le kratek prerez petdesetletnega obstoja internega glasila (s krajšimi obdobji, ko ni izhajalo) velenjskega premogovnika, ki pa ga bo potrebno osvetliti še z marsikaterim drobcem, ki manjka v tem mozaiku.

Morda lahko ta mozaik sestavimo tudi z vašo pomočjo. Vse bralce Rudarja, ki imajo doma morda shranjene izvide Velenjskega Rudarja, Rudarja, Šaleškega rudarja, Informatorja, Samoupravljanja ali Rudarja, zato prosimo, da jih prinesejo v uredništvo Rudarja, kjer jih bodo z veseljem arhivirali in tako ohranili tudi našim zanamcem.

Damijan Kljajič, vodja Muzeja na gradu

številka Informatorja, v kateri so bralce obveščali tudi o možnosti objavljanja brezplačnih malih oglasov. Del tega obvestila se glasi takole: "Uspeh naših malih oglasov bo skorajda zajamčen. Zakaj? Zato, ker naša glasila prejimate vsi člani kolektiva. Vseh skupaj pa nas je okoli 3.600, in seveda še najmanj toliko zraven, če štejemo tudi naše družinske člane!"

Obseg Samoupravljanja se je počasi povečeval in prva številka v letu 1972, ki je izšla 24. februarja, je skupaj s prilogi obsegala že dvaindvajset strani, poleg gospodarskih in družbeno-političnih novic pa je bilo moč prebrati še kaj iz vsakdana podjetja.

V sedmi številki Informatorja, ki je izšel kot sestavni del druge številke Samoupravljanja, izdane 5. aprila leta 1973, je bil objavljen tudi prispevek z naslovom Rezultati anketiranja članov kolektiva v zvezi s tednikom Naš čas. Vsebina članka pa je bila naslednja: "Od vrnjenih 3.010 anketnih odrezkov je bilo 2.431 odrezkov z odgovori 'NE'. Da za tednik Naš čas ne

Poslovili smo se od Dragice Kotnik

12. januarja je prenehalo biti srce naše sodelavke Dragice Kotnik, univerzitetne diplomirane ekonomistke, svetovalke direktorja na gospodarskem področju.

Žalna seja v njen spomin je bila 14. januarja v orgelski dvorani velenjske glasbene šole. Udeležili so se je njen soprog in njeni najožji sodelavci v Premogovniku Velenje, vodstva družbe in pridruženih družb Premogovnika Velenje, predstavniki poslovnih partnerjev družbe, župan mestne občine Velenje Srečko Meh ter njeni prijatelji.

Dragici Kotnik v spomin je spregovoril direktor Premogovnika Velenje **dr. Evgen Dervarič**.

„Dragica Kotnik se je rodila 1. decembra 1952 materi Amaliji in očetu Karlu Šilihu, rudarskemu poslovodji v velenjskem premogovniku. Tako je Dragica že v otroštvu in v mladosti na gričih Podkrajja pri Velenju spoznala rudarsko življenje. In z rudarstvom je bilo povezano njeno celo življenje.

Bila je marljiva in pridna učenka in dijakinja velenjske gimnazije. Po maturi jo je pot zanesla v Ljubljano na študij ekonomije. Na tej poti je srečala Ivča, svojega bodočega moža, s katerim sta si ustvarila dom in družino v bližini njene domače hiše. Rodila sta se jima dva sinova Matej in Nejc. Družina Kotnik je živela v razumevanju, ljubezni in v medsebojnem spoštovanju ciljev vseh njenih članov.

Dragica je bila že v času študija prek štipendije povezana s Premogovnikom, ki je takrat še kako potreboval mlade strokovnjake. Tako se je leta 1977 kot diplomirana ekonomistka v njem tudi zaposlila. Po opravljenem pripravništvu je tri leta delala na področju plana in analiz. Strokovnost, zagnanost in predanost delu so bile že takrat njene prepoznavne vrline, zato

je hitro napredovala. Leta 1980 je postala vodja plansko-analitske službe.

Logično nadaljevanje razvoja njene delovne poti je bilo, ko je leta 1985 postala članica najožje vodstvene skupine Premogovnika, članica poslovnega odbora podjetja za gospodarjenje in direktorica gospodarskega področja.

To izjemno odgovorno delo je opravljala vse do lanskega leta, ko je sama spoznala, da zaradi bolezni tega dela ne zmore več. Svoje znanje in bogate strokovne izkušnje je prenesla na novo delovno mesto svetovalke direktorja na gospodarskem področju. V trenutkih, ko se je bolezen potuhnila, je razvijala novo pomembno funkcijo podjetja – kontroling.

Vsi, ki smo Dragico poznali, vemo, da je izpolnitev svojega življenja našla tudi v delu. Z neizmerno energijo in predanostjo ga je posvetila velenjskemu premogovniku – šahtu, kot je sama rada dejala.

Še preden se je na šahtu zaposlila, je o njem vedela vse, saj se je pri Šilihovih o tem veliko govorilo in vedelo. Tako je v Premogovniku našla izziv za svojo delovno kariero. Rudarstvo je moška panoga in v njej prevladujejo moški. Vendar se je Dragica enakovredno vključila v kolektiv, suvereno obvladovala svoje področje in po knapovsko zastavila besedo za tisto, v kar je bila prepričana.

Kolektiv ji je priznanje za to njeno držo izrazil, ko je 3. julija leta 1994 kot prva in edina ženska na praznovanju rudarskega praznika skočila častni skok čez kožo in prejela ru-

darsko uniformo. Vsi prisotni na tej prireditvi so jo pozdravili z gromkim aplavzom. To niti ni bilo čudno, saj so jo poznali vsi zaposleni v Premogovniku in v hčerinskih družbah. Poznali so jo vsi Velenjčani. Vedeli so, da je ona tista, ki skrbi, da je denar za plače zaposlenih zagotovljen v potrebnih zneskih in ob pravem času. Posebej v letih, ko je bil premogovnik v krizi, je bilo to zelo zahtevno in stresno delo. Skrb in odgovornost za likvidnost podjetja, ki je zaposlovalo tudi že pet tisoč delavcev, sta bili zahtevni nalogi.

Dragičin prispevek k delovanju in razvoju Premogovnika, vseh njegovih hčerinskih družb, k oblikovanju poslovnega sistema Premogovnika Velenje je neprecenljiv. Verjela je v to, da ima podjetje možnosti za razvoj, da ima prihodnost. Verjela je, da imata prihodnost Velenje in Šaleška dolina. In v to vero je zastavila vse svoje moči, svoje znanje, svoje življenje.

Vsi njeni sodelavci smo poznali Dragičine vrline: delavnost, energičnost, strokovnost, odločnost, nepopustljivost, odgovornost, poštenost, pa tudi pripadnost podjetju. Znala je ceniti dobro delo in svoje sodelavce.

Dragica Kotnik je bila od leta 1989 do 1996 predsednica Atletskega kluba Velenje. Čeprav sama ni bila športnica, je to funkcijo opravljala zavzeto in predano. S svojstvenim načinom dela je aktivirala in povezala vse sile v

klubu, tako da je vsak delal tisto, kar je znal delati najbolje. Zato je Atletski klub v času, ko ga je vodila, dosegel svoje največje uspehe. Člani kluba in njeno strokovno vodstvo so jo spoštovali.

Bila je članica Društva ekonomistov Velenje in ena od pobudnikov za ustanovitev Društva ekonomistov elektrogospodarstva in premogovništva Slovenije, v katerem je bila zelo dejavna. V njem je našla priložnost za strokovna srečanja, pogovore, izmenjavo izkušenj pa tudi priložnost za tkanje vezi s kolegi.

Za poslovni sistem Premogovnik Velenje je Dragičin odhod neprecenljiva izguba. Bila je naša spoštovana sodelavka, cenjena strokovnjakinja in draga prijateljica. Spomin nanjo nosimo v sebi. Živela bo naprej v mislih svojih dragih, svoje družine, svojih prijateljev in sodelavcev."

Na podkrajskem pokopališču smo se od Dragice Kotnik poslovili 15. januarja. Množica ljudi jo je pospremila na njeni zadnji poti in ob grobu ji je besede v slovo povedal **dr. Franc Žerdin**, njen prijatelj in tesni sodelavec 20 let. Med drugim je dejal: "Bila si, naša Dragica, izjemno pogumna osebnost, bila si borka, kakršnih je malo. Bila si tudi izjemna delavka, zelo dobra strokovnjakinja, vizionarka, bila si neusmiljen kritik napak in nedela. Zelo te je skrbela usoda premogovnika, termoelektrarne, Šaleške doline in njenih prebivalcev.

Kot otrok si se veselila doseženih uspehov. Na vse kriplje si neprenehoma iskala ideje, kako življenjski standard naših delavcev, naših rudarjev še izboljšati, kako rešiti problem na eni strani pre zaposlenosti ter kako, na drugi strani, povečati možnosti za zaposlitev mladih. "Nisem zagovornica ideje, da bi bili, zaradi nedela ali napak tistih, ki se obnašajo neodgovorno, vsi med seboj enaki – v revščini", je bil tvoj delovni moto.

Delu si dajala absolutno prednost in se temu ustrezno tudi razdajala, bila si izjemna strokovnjakinja in si dobro znanje zahtevala tudi od svojih sodelavcev, bila si kritična in si znala dober izdelek pohvaliti, imela si neverjeten občutek za pravičnost.

"Med delovnim časom ne utegnem razmišljati, kaj bom popoldne počela doma, moji fantje to vedo in so samostojni, pa tudi starši so mi v oporo, zato pa doma velikokrat razmišljam, kaj vse še moram narediti v službi, da bo naš naslednji dan lepši, da bomo v

podjetju napredovali", si некоč dejala.

Tvoj delovni čas nikoli ni trajal samo osem ur. Četudi si bila več kot sedemnajst let članica poslovnega odbora in s tem tudi vodilna delavka podjetja, je tvoje delovanje in ravnanje bilo vedno izrazito naklonjeno delavcem.

Zato tudi ni bilo presenečenje, da so te rudarji s častnim skokom čez kožo sprejeli v svoje vrste, zato se rudarji danes poslavljamo od tebe na naš, rudarski način. Na opravljeni skok čez kožo si bila ponosna, kot si bila ponosna tudi na to, da si članica Premogovnika Velenje.

Kje le si jemala energijo, kje si črpala moč, od kod ti toliko volje, tako širok spekter znanj, kako le si ob vsem tem uspela in znala biti tudi duhovita, kako le vama je z Ivčem uspelo zgraditi dom, vzgojiti dva čudovita sinova, Mateja in Nejca, kako le si zmogla najti čas tudi za prijatelje? Pa si vse to zmogla in bila si pri tem neponovljiva. Rad bi ti povedal, da si štejem v veliko čast, da mi je bilo dano več kot dvajset let delati skupaj s teboj in biti tvoj prijatelj.

Tvoje delo Dragica je bilo intenzivno tudi na mnogih drugih področjih. Bila si zelo dejavna v Društvu ekonomistov, bila več let uspešna predsednica Atletskega kluba Velenje, angažirano si pomagala pri delu mnogih ljubiteljskih klubov in društev, pomagala si mnogim bolnišnicam, šolam in socialnim ustanovam.

Zelo prepoznaven je tvoj delež v ekološki sanaciji Šaleške doline, v kar se le da pravičnem obravnavanju in poravnavanju rudarskih škod, ki smo jih v preteklih letih povzročili s svojo dejavnostjo.

Zelo si se zavedala dejstva, da je davek, ki ga je Šaleška dolina plačala za kvalitetno oskrbo Slovenije z električno energijo izjemno velik in vedno znova in znova si dokazovala in zahtevala, da morajo to spoznati ter upoštevati tudi načrtovalci naše prihodnosti.

Ob trenutku slovesa bi se ti v imenu vseh zaposlenih v poslovnem sistemu Premogovnika Velenje, v imenu rudarskega stanu in v svojem imenu rad zahvalil za vse, kar si nam dala. Ostala boš v naših srcih kot simbol dobrega, simbol borca in ponosnega človeka. Ti pa, utrujena od boja z neozdravljivo boleznijo počivaj v miru, v tej naši slovenski zemlji. Srečno!"

Zahvala

Ob smrti drage mame

Jožefe Levovnik

se iskreno zahvaljujem sodelavcem v skladišču za darovano cvetje, denar in izrečena sožalja. Hvala tudi sindikalni podružnici Premogovnika Velenje.

Drago Dobočnik

Zahvala

Ob boleči izgubi moža in očeta

Milanka Kondiča

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem v podjetju GOST in Premogovnik Velenje ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče, nam pomagali in izrekli sožalja.

Žena Ivanka, otroka Marko in Nina

Zahvala

Ob smrti naše cenjene sodelavke

Dragice Kotnik,

svetovalke direktorja na gospodarskem področju, smo prejeli številna sožalja naših poslovnih partnerjev.

Vsem se za izkazano pozornost lepo zahvaljujemo.

Uprava Premogovnika Velenje, d.d.

ZAHVALA

*Rožica sem bila,
pa ne bom več cvetela,
zdaj bom zvezdica!*

*Pa tudi prijatelji so kot zvezde.
Čeprav jih ne vidiš vedno,
so tam nekje!*

Ob smrti

DRAGICE KOTNIK

se iskreno zahvaljujem kolektivu Premogovnika Velenje za naklonjenost, skrb, vzpodbujanje in pomoč, ki ste jo nudili Dragici vse do njene zadnje poti na pokopališču v Podkrajju.

Hvala tudi za sredstva, ki ste jih namesto cvetja namenili bolnišnici Topolšica.

Ivč, Matej in Nejc Kotnik

Lepo je biti član športnega društva!

V aprilu 2002 je bilo ustanovljeno športno društvo poslovnega sistema Premogovnik Velenje.

Na ustanovni skupščini društva so bile sprejete programske smernice delovanja ter izvoljeni upravni organi, predsednik dr. Slavko Plazar in strokovni sodelavci - Joica Peterlin, Evgen Roškar in Jo e Grubelnik. Člani upravnega odbora, člani strokovnega odbora, vodstvo Premogovnika Velenje in vodstva sindikata Premogovnika Velenje so sprejeli ključne aktivnosti za leto 2002, ki so bile:

- aktivno pridobivanje članov društva,
- aktivno vključevanje članov strokovnega sveta v delovanje društva,
- izvajanje vodene rekreacije,
- organiziranje in vodenje tekmovanj,
- spodbujanje dela v sekcijah in
- izvajanje rekreacije po lastni izbiri.

Ravno rekreacija po lastni izbiri je predstavlja ključni motiv za včlanitev v društvo. Včlanitev 2634 sodelavcev in njihovih družinskih članov potrjuje uspešno delo društva v letu 2002 in istočasno daje nove obveze za nadaljnje delo društva, v katerem bodo sodelovali člani, ki se zavedajo pomena zdravega načina življenja.

Članom društva bo tudi v prihodnosti omogočena subvencionirana cena in možnosti obročnega odplačevanja vstopnic za bazene, savne, fitness centre, različne športne prireditve, nalepke, smučarske karte, razne tečaje in aktivnosti kolesarjenja, zdravstvenega testiranja in ostale aktivnosti rekreacije po izbiri.

Predvsem pa predstavlja strokovno in vestno delo ključnih oseb v društvu jamstvo za zadovoljstvo vseh članov in istočasno tudi povabilo sodelavcem za pristop v članstvo športnega društva Premogovnika Velenje.

Dr. Slavko Plazar

Vse fotografije: Jo e Grubelnik

NAMIZNI TENIS – PRILJUBLJENA DISCIPLINA, KJER STA POMEMBNI SPRETNOST IN HITROST REAGIRANJA.

V ROKOMETNI LIGI, KJER SE DO KONCA TEKMOVANJ NE VE, KDO BO KOGA, JE TUDI SEDEMMETROVKO VČASIH TE KO ZADETI .

HTZ IP IMA IZ LETA V LETO MOČNEJŠO ENSKO EKIPO V KEGLJANJU. TUDI LETOS SO BILE NAJBOLJŠE..

UČITELJI SMUČANJA SO OPRAVILI OBNOVITVENI SEMINAR NA ROGLI IN SVOJE ZNANJE BODO PRENESLI NA NAŠE TEČAJNIKE.

»Sramotno je za človeka, da se zanemarjen postara, preden se zave, kaj bi lahko postal telesno čil in lepo oblikovan.« Sokrates

SLOVENCJI LAHKO MIRNO SPIMO, SAJ NAS VARUJEJO SAMI LEPI IN SPOSOBNI FANTJE.

ZADOVOLJNI TEČAJNIKI IZ KRANJSKE GORE

ZIMSKI DEL PREVENTIVE JE PRAVA POSLASTICA, ŠE POSEBNO, ČE PREJ OPRAVIŠ LETNO PREVENTIVO.

KOLESARSKA AKCIJA VZPON NA PAŠKI KOZJAK JE ZELO USPELA. MILAN KOSEDNAR JE NA VRH PRIKOLESARIL KAR 59-KRAT. ČESTITAMO!

ENA IZMED ZELO ZABAVNIH DISCIPLIN 1. ŠPORTNIH IGER PREMOGOVNIKA VELENJE JE BILO VESLANJE. ZAMAH IN USKLAJENOST EKIPE STA POMEMBNA!

NA TENIŠKIH IGRIŠČIH OB JEZERU JE BILA NA 1. ŠPORTNIH IGRAH PRAVA GNEČA. SODELAVCI SO SE POMERILI MED SABO IN PO ZADOVOLJNIH OBRAZIH SODEČ SO V DVOBOJIH UŽIVALI.

Razpis tekmovanj v malem nogometu

Športno društvo poslovnega sistema razpisuje tekmovanje v malem nogometu v 1. ligi in ligi veteranov. Tekme bodo v veliki telovadnici Šolskega centra Velenje.

Liga veteranov (starost nad 35 let)

1. krog, 31. 1.

HTZ	J. Pesje	16.00
Priprave	Izobraževanje	16.35
Transport	J. Preloge	17.10
ESD	J. Škale	17.45
Klasirnica	Zračenje	18.20

2. krog, 7. 2.

J. Pesje	Zračenje	16.00
J. Škale	Klasirnica	16.35
J. Preloge	ESD	17.10
Izobraževanje	Transport	17.45
HTZ	Priprave	18.20

3. krog, 14. 2.

Priprave	J. Pesje	16.00
Transport	HTZ	16.35
ESD	Izobraževanje	17.10
Klasirnica	J. Preloge	17.45
Zračenje	J. Škale	18.20

4. krog, 28. 2.

J. Pesje	J. Škale	16.00
J. Preloge	Zračenje	16.35
Izobraževanje	Klasirnica	17.10
HTZ	ESD	17.45
Priprave	Transport	18.20

5. krog, 7. 3.

Transport	J. Pesje	16.00
ESD	Priprave	16.35
Klasirnica	HTZ	17.10
Zračenje	Izobraževanje	17.45
J. Škale	J. Preloge	18.20

6. krog, 14. 3.

J. Pesje	J. Preloge	16.00
Izobraževanje	J. Škale	16.35
HTZ	Zračenje	17.10
Priprave	Klasirnica	17.45
Transport	ESD	18.20

7. krog, 21. 3.

ESD	J. Pesje	16.00
Klasirnica	Transport	16.35
Zračenje	Priprave	17.10
J. Škale	HTZ	17.45
J. Preloge	Izobraževanje	18.20

8. krog, 28. 3.

J. Pesje	Izobraževanje	16.00
HTZ	J. Preloge	16.35
Priprave	J. Škale	17.10
Transport	Zračenje	17.45
ESD	Klasirnica	18.20

9. krog, 4. 4.

Klasirnica	J. Pesje	16.00
Zračenje	ESD	16.35
J. Škale	Transport	17.10
J. Preloge	Priprave	17.45
Izobraževanje	HTZ	18.20

1. liga

1. krog, 31. 1.

SS	ESD	18.55
J. Preloge	Zračenje	19.40
J. Škale	Transport	20.25
J. Pesje	Klasirnica	21.10
HTZ	Priprave	21.55

2. krog, 7. 2.

Priprave	SS	18.55
Klasirnica	HTZ	19.40
Transport	J. Pesje	20.25
Zračenje	J. Škale	21.10
ESD	J. Preloge	21.55

3. krog, 14. 2.

SS	J. Preloge	18.55
J. Škale	ESD	19.40
J. Pesje	Zračenje	20.25
HTZ	Transport	21.10
Priprave	Klasirnica	21.55

4. krog, 28. 2.

Klasirnica	SS	18.55
Transport	Priprave	19.40
Zračenje	HTZ	20.25
ESD	J. Pesje	21.10
J. Preloge	J. Škale	21.55

5. krog, 7. 3.

J. Škale	SS	18.55
J. Pesje	J. Preloge	19.40
HTZ	ESD	20.25
Priprave	Zračenje	21.10
Klasirnica	Transport	21.55

6. krog, 14. 3.

SS	Transport	18.55
Zračenje	Klasirnica	19.40
ESD	Priprave	20.25
J. Preloge	HTZ	21.10
J. Škale	J. Pesje	21.55

7. krog, 21. 3.

J. Pesje	SS	18.55
HTZ	J. Škale	19.40
Priprave	J. Preloge	20.25
Klasirnica	ESD	21.10
Transport	Zračenje	21.55

8. krog, 28. 3.

SS	Zračenje	18.55
ESD	Transport	19.40
J. Preloge	Klasirnica	20.25
J. Škale	Priprave	21.10
J. Pesje	HTZ	21.55

9. krog, 4. 4.

HTZ	SS	18.55
Priprave	J. Pesje	19.40
Klasirnica	J. Škale	20.25
Transport	J. Preloge	21.10
Zračenje	ESD	21.55

SODELAVKE,

vabljeni vsak ponedeljek ob 18.30 ali 19.30 v Glasbeno šolo Velenje

na aerobiko

pod vodstvom Karoline Mavec.

Športno društvo ima sedež poslej v Prelogah

Športno društvo se je iz Bele dvorane preselilo v nove prostore, in sicer ga boste našli v Prelogah, v pisarni ob kopalnicah, kjer ste do sedaj lahko naročili drva, zamenjali bloke za malico in uredili zadeve v zvezi s krvodajalstvom.

Interna telefonska številka športnega društva je še vedno 18-20, pokličete pa jih lahko tudi na 5863-043.

Veleslalom na Rogli

Foto: Jo e Grubelnik

Po dveh letih premora smo letos znova izpeljali prvenstvo poslovnega sistema Premogovnik Velenje v veleslalomu, tokrat v organizaciji športnega društva. Izbirna tekmovanja po obratih so bila 18. januarja, skupna tekma pa v soboto, 25. januarja. Obakrat so tekmovalci svoje smučarske sposobnosti in znanje preizkušali na progi Jasa na Rogli.

Sklepne tekmovanja se je udeležilo 79 smučarjev in smučark. Razdeljeni so bili v starostne kategorije, tekmovanje pa je bilo tudi ekipno.

Uvrstitve najboljših posameznikov!

uvrstitev	priimek in ime	čas vožnje	obrat
moški nad 50 let			
1.	Koper Jože	32,15	IP HTZ
2.	Tamše Drago	33,55	Strokovne službe
3.	Horvat Marjan	37,96	Transport
moški od 40 do 50 let			
1.	Rošar Drago	30,36	Klasirnica
2.	Drev Branko	32,25	Klasirnica
3.	Smonkar Matjaž	32,63	Priprave
moški od 30 do 40 let			
1.	Doler Robi	30,66	IP HTZ
2.	Tepež Matjaž	31,03	Strokovne službe
3.	Virbnik Jože	31,25	Preloge
moški do 30 let			
1.	Bogataj Uroš	30,63	IP HTZ
2.	Goršek Andrej	31,59	Klasirnica
3.	Krk Robert	32,07	Klasirnica
ženske od 40 do 50 let			
1.	Čekon Zdenka	40,61	Strokovne službe
2.	Lesjak Štefanija	40,62	Strokovne službe
ženske od 30 do 40 let			
1.	Eberlinc Renata	37,54	Strokovne službe
2.	Lepko Vladimira	40,99	Strokovne službe
3.	Podvratnik Romana	42,62	Strokovne službe
ženske do 30 let			
1.	Druks Nina	40,02	IP HTZ
2.	Peterlin Jožica	40,20	Strokovne službe
3.	Albreht Zlatka	49,90	IP HTZ

Uvrstitve ekip!

Moški: 1. IP HTZ, 2. Klasirnica, 3. Strokovne službe, 4. ESD, 5. Preloge, 6. Zračenje, 7. Priprave, 8. Izobraževanje, 9. Transport, 10. Pesje – Škale;

Ženske: 1. Strokovne službe, 2. IP HTZ.

Počitniški smučarski tečaji

Športno društvo poslovnega sistema Premogovnik Velenje organizira v času zimskih počitnic od **17. do 21. februarja na Rogli** smučarske tečaje in tečaje snowboarda za otroke in odrasle.

V ceno petdnevnega tečaja so vključeni tedenska smučarska vozovnica, organizacija tečaja, avtobusni prevoz in topel obrok.

Cene:

- za člane športnega društva
- za otroke do 14. leta starosti 16.500 sit
- za odrasle 21.500 sit
- za nečlane
- za otroke do 14. leta starosti 21.500 sit
- za odrasle 26.500 sit

Organiziran bo **prevoz** z avtobusom. Tečajniki se bodo odpeljali izpred Rdeče dvorane v Velenju vsako jutro ob 7.30 uri in se vračali ob 16. uri. Možnost plačila na 3 mesečne obroke. Število tečajnikov je omejeno na 50. Prednost pri vpisu imajo člani športnega društva.

Vpis v tečaj bo v **torek, 11. februarja, od 6. do 15. ure** na sedežu športnega društva v Prelogah (bivša pisarna za zamenjavo blokov pri kopalnicah).

Dodatne informacije dobite na sedežu športnega društva osebno ali po telefonih: 5863-043 ali interna številka 18-20 ali GSM 041-647-889.

Zlata žila (hemoroidi)

“Revež! Ponovno ima težave z zlato žilo. Le kaj ga bo še doletelo?”

Udarilo je kot strela z neba. Novica, ki sem jo kot kratkohlačnik ujel na uho med klepetom mame in sosedu, je bila zame nepopisno odkritje. Zlata žila. Tukaj! V Velenju. Kot v časih Karla Maja. Kaj takšnega! Le kje? V Štirju, Škalah, morda na Kozjaku ali v Ložnici?

Navdušenje in radovednost sta trajala kar nekaj časa, dokler nisem končno dobil odgovora, da se za zlato žilo ne skriva neskončen zaklad, ampak le domači izraz za povečano veno ob prehodu stene danke v zadnjik. Strokovni izraz za zlato žilo pa so hemoroidi. Zadnjik je sicer odprtina na koncu črevesa, kjer snovi kot blato izstopajo iz telesa. Danko je razširjen del debelega črevesa nad zadnjikom, kjer se blato zadržuje, dokler ga ne izločimo.

Da bi lahko normalno zadrževali vetrove in sluz, ki se tvori v debelem črevesu, se je na izhodu črevesa pred mišico zapiralko razvila nekakšna blazina, ki jo tvori hemoroidni venski pletež. Kadar na steno pleteža dalj časa deluje povečan pritisk, se lahko žile močno razširijo.

Razvoj bolezni je podoben kot pri krčnih žilah, le mesto je drugo in bolj boleče. Pri obeh boleznih se srečamo z oslabiljeno in manjvredno žilno steno. Številni to povezujejo z dedno nagnjenostjo.

K nastanku in poslabšanju hemoroidov pripomore tudi zaprtje. Pogosto je težko ločiti vzrok od posledice. Odvajanje trdega blata prispeva k samemu nastanku razširjenih ven okrog zadnjične odprtine, po drugi

strani pa prisotnost hemoroidov, zaradi bolečin ob odvajanju blata, zaprtje samo še poslabšuje.

Hemoroidi se pogosteje pojavijo v nosečnosti, ko otrokova glavička pritiska navzdol in ovira odtok krvi iz hemoroidnih venskih pletežev. Na podoben način poslabšuje hemoroide tudi debelost ter daljše sedenje. Tudi boleznijeter, ki povzročijo povečan pritisk v portalni veni, prispevajo k razvoju hemoroidov. Ločimo notranje in zunanje hemoroide oziroma žilne vozele.

Notranji hemoroidi

V začetni stopnji obolenja notranjih hemoroidov ne vidimo. Prekriti so s sluznico. Tudi s prstom jih ne moremo zatipati.

Pogosto dajejo le občutek ne povsem izpraznjenega črevesa. Nanje pomislimo, ko na blatu opazimo sledove sveže krvi, ob tem pa nimamo spremljajočih bolečin. Sveža svetla kri se pojavlja najpogosteje na koncu odvajanja. Opazimo jo lahko na površini blata ali na papirju.

Lahko se zgodi, da po odvajanju blata kri še nekaj časa kaplja v školjko.

Vzrok je v poškodbi stene povečanih hemoroidnih vozličev, ki jo je povzročilo odvajanje trdega blata. Najpogosteje se krvavitev spontano ustavi sama. Dolgotrajna prisotnost obolenja s pogostimi majhnimi krvavitvami lahko občasno privede tudi do slabokrvnosti.

Ob neustreznem in nepravočasnem zdravljenju se hemoroidni vozliči vse bolj večajo. Počasi pričnejo izstopati in jih lahko zatipamo v zadnjični odprtini. V začetku se še spontano vrnejo nazaj v črevo. Z razvojem bolezni si jih morajo kasneje bolniki

sami z roko potisniti nazaj. Včasih pa to ni več mogoče. Pojavi se oteklina sluznice ter vse močnejša bolečina, ki se poveča ob kašlju, kihanju in sedenju.

Hemoroid lahko oteče in postane boleč, če v njem nastane strdek ali če ga drgnemo. Lahko se tudi vname ali pa se na njem pojavi razjeda. Srbenje v predelu zadnjika ni simptom hemoroidov, pojavlja pa se pogosto, saj je boleči predel težje čistiti.

Hemoroidi niso nevarna, so pa zelo neprijetna bolezen. Pred zdravljenjem moramo s kliničnim pregledom hemoroide potrditi. Izključiti moramo morebitna resnejša obolenja. Da preprečimo morebitne zaplete, jih moramo zdraviti pravilno in pravočasno.

Zdravljenje notranjih hemoroidov je zelo uspešno in praviloma jih povsem pozdravimo. Pri začetni obliki bolezni uporabimo svečke in mazila za hemoroide. Kadar pa se krvavitve iz hemoroidov kljub temu nadaljujejo, si, podobno kot pri krčnih žilah, pomagamo z injekcijami v hemoroidne vozličke.

Pri začetnem izpadanju hemoroidnih vozlov uporabimo tehniko elastičnih obročkov. Izpadli vozle zgrabimo s posebno prijemalko in čezenj namestimo elastični obroček. Podvezani vozle postopno odmre in odpade. Preveliki vozli in močno izpadanje zahtevajo operativni poseg, ki je sicer najboljši način zdravljenja izpadajočih hemoroidnih vozlov. Opravi se lahko ambulantno v lokalni ali regionalni narkozi.

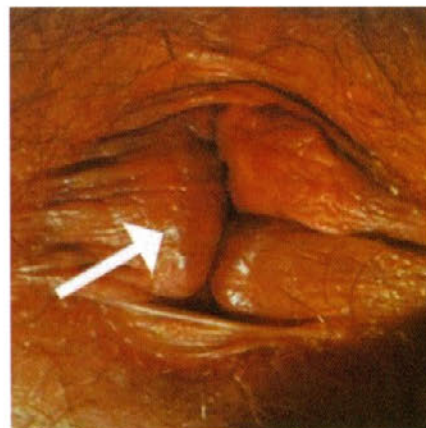
Zamrzovanje hemoroidov, požiganje z laserjem, električnim tokom ali infrardečo svetlobo zadnje čase odsve-

Zunanji hemoroid

Izpadli notranji hemoroid

Notranji hemoroid

tujejo. Metode so premalo natančne in pogosto povzročijo preveliko odmrtnje tkiva.

Bolniki s hemoroidi morajo poskrbeti za redno, vsakodnevno odvajanje blata. Po odvajanju priporočamo umivanje zadnjika z mlačno vodo. V prehrani se morajo izogibati začinjenih jedi, tobaka in alkohola. Uporaba mehčalcev pomaga odpraviti zaprto in napenjanje pri odvajanju. Zelo pomembno je tudi gibanje. Daljše sedenje odsvetujemo.

Zunanji hemoroidi

V zunanjem delu zadnjikovega kanala imamo prav tako razvit žilni pletež, ki pa je nekoliko manjši. Razširitev posamezne žile v vozle pomeni začetek razvoja zunanjih hemoroidov. V pri-

merjavi z notranjimi redkeje povzročajo težave. Praviloma se težave pojavijo šele z razvojem komplikacij.

Nenadno nastala oteklina ob izhodu črevesa je lahko vzrok bolnikove bojazni in bolečin. Oteklina je praviloma okrogla, nastane pa zaradi strditve krvi (tromboze) v enem od zunanjih hemoroidnih vozlov. Poleg boleče zatrdline v zadnjiku, se pojavijo še moteče bolečine pri sedenju in odvajanju blata.

Tromboza je posledica vnetja, drobnih razpok ali razjed v zadnjikovem

"Da, sosed, prav ste slišali. Zelo smo bogati. ena ima zlato ilo, jaz pruh, oče vodo v kolenu in mama zlate zobe!"

Med je hrana, poživilo in domače zdravilo

Med je gosto tekoče ali kristalizirano živilo, ki so ga proizvedle čebele. Med čebelarje pridelke štejemo poleg medu še cvetni prah, matični mleček, propolis in vosek.

Z njihovim uživanjem si lahko pomagamo pri vrsti zdravstvenih težav, predvsem pa pri: alkoholizmu, angini, artritisu, črevesnih infekcijah, debelosti, depresijah, boleznih dihal, driskah, duševni izčrpanosti in motnjah spomina, gripi, herpesu simplexu, boleznih jeter, boleznih in poškodbah kože, težavah v klimakteriju, poškodbah in boleznih lasišča, menstrualnih težavah, nevrozi, nespečnosti, padcu obrambne sposobnosti organizma, paradontopatiji, boleznih prostate in sečil, sklerozi ožilja, slabokrvnosti, sladkorni boleznimi, težavah s spolno močjo, težavah srca in pri umirjanju krvnega tlaka, staranju, zmanjšanju teka, ustni gnilobi, vidu, zaprtju, zlati žili, razjedah na želodcu in dvanajsterniku ter želodčnem katarju.

V zrelem medu je 16 do 20 odstotkov vode, od 75 do 80 odstotkov sladkorja (predvsem sadnega – fruktoze in grozdnega – glukoze), ostanek pa sestavljajo različne zelo koristne snovi, ki imajo večstranski učinek na človeško telo.

To so organske kisline, mineralne snovi (natrij, kalij, fosfor, kalcij, magnezij, železo, mangan, silicij), beljakovine, proste aminokisline, hlapljive eterične snovi, vitamini (C, B1, B2, B6, folna kislina), fermenti in encimi, hormoni, aromatične snovi (okoli 50 različnih dišav), inhibine, to so snovi, ki zavirajo rast bakterij oziroma jih uničujejo.

Temne vrste medu, kot sta smrekov in hojin med, vsebujejo veliko rudninskih snovi. Med olajša asimilacijo kalcija v telesu, zato je primerna hrana za otroke. V krvi dviga hemoglobin. Zelo primeren je tudi za rekonvalescente. Med ima tudi antibakterijske učinke.

Najboljše je, če jemo med po vsaki jedi. Odrasli naj bi pojedli okrog 100 g medu na dan. Bolniki in športniki ga lahko zaužijejo tudi do 200 g na dan v več manjših obrokih. Priporočamo nakup domačega, kakovostnega medu, ki izvira iz okolja, v katerem bivamo. 100 g medu ima 320 kalorij.

Med ali strd ima lastnost, da se po določenem času in na temperaturi od 10 do 20°C strdi oziroma kristalizira. Kristalizacija je naravni proces pravega pristnega medu. Ko se med strdi, ga lahko spet utekočinimo tako, da postavimo posodo z medom v toplo vodo, ogreto na 40-45°C, za toliko časa, da se ponovno utekočini. Segrevanje nad 45°C v medu zmanjša učinke encimov, mineralnih snovi in vitaminov.

povzeto po 7* dni

kanalu. Povzroči jo lahko naprežanje pri odvajanju blata, dvigovanje težkih bremen, prekomerna uporaba odvajal, pa tudi slabe prehrabne navade. Skozi prizadeto sluznico lahko dodatno vdrejo še bakterije in povzročijo vnetje žilne stene hemoroidnega vozla.

Ob trombozi zunanjega hemoroidnega vozla moramo poiskati pomoč zdravnika. Z majhnim operativnim posegom bo odstranil strdek in naših težav bo hitro konec.

Svečke ali mazila nam v tem primeru ne morejo pomagati, zato jih je tudi nesmiselno uporabljati. Pomagajo lahko tople sedeče kopeli. Uporabimo lahko tudi lokalna sredstva za lajšanje bolečin.

Po nekaj dneh hudih težav in bolečin zunanji vozlič ponavadi počne. Pojavi se manjša krvavitev, ki pa hkrati pomeni tudi spontano samoozdravitev. Če pa vozle slučajno ne počne in se postopno spreminja v vezivno tvorbo, ga je kasneje treba kirurško odstraniti.

Sicer pa se nadležnega obolenja lahko obvarujemo, če poskrbimo za osebno higieno, ustrezno varovalno prehrano ter ohranjamo redno telesno aktivnost.

Blata nikar ne zadržujemo in ne okvarimo refleksa odvajanja. Če pa se težave vendarle pojavijo, jih čim prej zaupajmo svojemu zdravniku, da bo zdravljenje ustrezno in pravočasno.

prim. Janez Poles, dr.med.-internist

Koledar prireditev za

februar

Razstavišče Barbara, Rudarska 6 in Partizanska 78, **razstava slik in kipov Mirana Prodnika in Jožeta Lasiča**, od 10. februarja do 7. marca, ogled vsak delovni dan od 7. do 18. Ure
ERICo Velenje, **razstava fotografij Damjana Končnika**, ogled vsak delovni dan med 8. in 16. uro ali po dogovoru

petek, 31. januar, sobota, nedelja, 1. in 2. februar,

NTK Tempo Velenje, **4. mednarodno odprto prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu**, Rdeča dvorana

sreda, 5.,

Muzej premogovništva Slovenije, **Sodobno pridobivanje premoga**, odprtje prenovljene scene in fotografske razstave Antona Ajnika ob slovenskem kulturnem prazniku, Črna garderoba, ob 18. Uri

sobota, 8.,

planinska sekcija, **zimski pohod na Menino planino**

torek, 11.,

Športno društvo poslovnega sistema Premogovnik Velenje, **vpis v smučarske tečaje**, od 6. do 15. ure na sedežu društva v Prelogah

sreda, 12.,

Odbor za kulturo, **predavanje prof. Darka Slavca Vzorci v naravi – fraktalnost**, Galerija Velenje KCIN Velenje (knjižnica), ob 19. Uri

ponedeljek, 17., do petka, 21.,

Športno društvo poslovnega sistema Premogovnik Velenje, **smučarski tečaji in tečaji snowboarda za otroke in odrasle** na Rogli

Veseli december

December vsako leto prinaša mnogo radosti in prijetnih trenutkov. Zagotovo se ga najbolj veselijo otroci, saj jih zadnja leta obiskujejo kar trije možje z vrečami in koši, polnimi daril. Že kar tradicionalno pa smo najbolj navajeni dedka Mraza.

Tudi njegov zadnji obisk v Velenju, decembra 2002, se je začel s svečanim in res pravljичnim prihodom na mestni stadion. Pričakala ga je množica otrok in njihovih staršev, ki so zrlji na pobočja prek jezera in pričakovali, kdaj se bo posvetilo in kdaj bodo severni jeleni v saneh pripeljali dedka Mraza.

Pa se je zgodilo, ob vseh lučeh, raketah in navdušenju malčkov je dedek Mraz s svojim pravljичnim spremstvom prišel med velenjske otroke, prinesel pričakovanja, lepe besede in darila.

Prihod dedka Mraza je na stadionu drugič zapored pripravila Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje ob veliki podpori Premogovnika Velenje in v sodelovanju s podjetjem GOST d.o.o. Velenje.

Matjaž Černovšek, foto VOS

Rešitev nagradne križanke podjetja Habit, objavljene v Rudarju 10/2002, sta gesli: **Habit in vaš zanesljiv partner.**

Nagrajenci so:

1. nagrada Marjeta Štehar, Gaberke 121, 3325 Šoštanj,
2. nagrada Ferdinand Triglav, Podkraj 10 C, 3320 Velenje,
3. nagrada Aleš Stropnik, Tomšičeva 53, 3320 Velenje.

Nagrajenci bodo obvestilo o koriščenju nagrad prejeli po pošti.

Čestitamo nagrajencem, vse bralce pa vabimo k reševanju nove nagradne križanke v tej številki Rudarja.

Gost

TURISTIČNA AGENCIJA
Čankarjeva ulica (stekleni paviljon)
TELEFON: 897 32 80

VALENTINOVO

HOTELI OTOČEC od 15.800 SIT

(2 x polpenzion, darilo, sprejem na gradu, Valentinova večerja ob svečah,
Valentinov ples, savna, kopanje v Šmarjeških Toplicah,...)

LONDON ZA ZALJUBLJENE 60.000 SIT + taksa (do 31. 3.)

letalska vozovnica, 2 x nočitev z zajtrkom v hotelu 3* v centru Londona

ZIMSKI ODDIH NA MORJU IN V ZDRAVILIŠČIH

KOPER HOTEL ŽUSTERNA od 16.000 SIT (do 31. 3.)

2 x polpenzion, kopanje v Aquaparku, parkirišče

PORTOROŽ HOTELI MORJE (do 31. 3.)

2 x nočitev z zajtrkom, kopanje, svečana večerja, ples,...

UMAG HOTEL SIPAR 14.500 SIT (do 12. 4.)

3 x polpenzion, taksa, kopanje v notranjem bazenu

VRSAR HOTEL PINETA (do 11. 4.)

3 x polpenzion, taksa, kopanje v notranjem bazenu

MEDULIN HOTEL BELVEDERE 17.000 SIT (do 26. 4.)

3 x polpenzion, taksa, kopanje v notranjem bazenu

MURSKA SOBOTA HOTEL DIANA 10.990 SIT (do 27. 4.)

2 x polpenzion, kopanje, uporaba savne, predavanje kuharja, potep po Pomurju,...

TERME LENDAVA HOTEL LIPA 12.990 SIT (do 2. 3.)

2 x polpenzion, svečana večerja, nočno kopanje, večerja v vinotoču, animacija

MORAVSKE TOPLICE HOTEL VIVAT 16.900 SIT (do 24. 4.)

2 x polpenzion, kopanje v Termah 3000 in kopališču Termal

AKCIJA PLAČA EDEN POTUJETA DVA!

BENETKE 15. 2., 22. 2., 1. 3.

9.990 SIT (prevoz, vodenje)

BOGAT IZBOR POČITNIC V ZADNJEM HIPU!

HOTEL BARBARA FIESA

do 18. 4.

vikend paket 14.800 SIT

3-dnevni paket 22.200 SIT

5-dnevni paket 37.000 SIT

polpenzioni, kopanje, fitnes, taksa, parkirišče, vstop v Casino

Zaposlenim v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje omogočamo obročno plačilo prek osebnih dohodkov.

Ponujamo vam:

GSM telefonske aparate, mobi pakete, mobi kartice, brezvrvične telefonske aparate Siemens, navadne telefonske aparate raznih proizvajalcev, dodatno opremo za GSM aparate, servisiranje telefonskih IN GSM aparatov.

**PRI NAS LAHKO SKLENETE NAROČNIŠKO RAZMERJE ZA CENEJŠE
 TELEFONIRANJE V TUJINO.**

Vabimo vas, da nas obiščete v poslovnih prostorih v Kersnikovi 13 v Velenju. Lahko nas tudi pokličete na telefonsko številko 58-72-400 ali na interno številko 22-00.

OSVOJITE SVET
 S CENEJŠIMI
 MEDNARODNIMI
 TELEFONSKIMI
 POGOVORI

RAZPIS

za dodelitev najemnih stanovanj in stanovanj za zamenjavo za leto 2003

Premogovnik Velenje v skladu s sprejetim pravilnikom zbira prošnje za dodeljevanje in zamenjavo najemnih stanovanj za leto 2003.

Zaposleni v poslovnem sistemu Premogovnik Velenje lahko do vključno **17. 2. 2003** izpolnijo prošnjo za dodelitev oziroma zamenjavo stanovanja, ki jo dobijo pri svojih obratnih tehnikah ali v podjetju HABIT d.o.o., Kersnikova 11, Velenje.

- Prosilci oddajo prošnje posebej za dodelitev stanovanja ali za zamenjavo.
- Pravilnik uveljavlja enotno prioriteto listo za Premogovnik Velenje. Izpolnjene prošnje zbirajo obratni tehniki oziroma na sedežu podjetja Habit d.o.o., do vključno **17. 2. 2003**. Prošnje, prispele po tem datumu, ne bodo upoštevane.
- Pravilnik velja tudi za zaposlene v hčerinskih podjetjih Premogovnika Velenje.
- Prošnje izpolnijo delavci sami.

Prošnje oddajajo nanovo vsi prosilci. Prošnje, oddanih lani in prej, pri izdelavi prioritete liste za dodelitev oziroma zamenjavo stanovanj za leto 2003 ne bomo upoštevali.

upravljanje s stanovanji, d.o.o.

PROMET Z NEPREMIČNINAMI

<http://www.rlv.si/habit/>

041/665-223

ISO 9002
Q-387

PRODAMO - Celje, enoinpolsobno stanovanje, novogradnja, 46 m², 2. nadstropje, KTV,

PRODAMO - Velenje, enoinpolsobno stanovanje, naselje Šalek, 46 m², 5. nadstropje, KTV,

PRODAMO - Velenje, dvosobno stanovanje, 53 m², desni breg, 1. nadstropje, KTV,

PRODAMO - Bočna (Zgornja Savinjska dolina), dvosobno stanovanje, 59 m², mansarda, delno opremljeno, prenovljeno, cena ugodna,

PRODAMO - Velenje, dvoinpolsobno stanovanje, 79,5 m², naselje Gorica, 5. nadstropje, stanovanje je prenovljeno,

PRODAMO - Zreče, samostojna enodružinska stanovanjska hiša tip LUMAR 153 (velikosti 217,79 m²),

PRODAMO - Velenje, stanovanjska hiša, Efenkova ul., 367 m² + 512 m² zemljišče,

PRODAMO - Florjan pri Šoštanju, stanovanjska hiša, cca 200 m² + 720 m² zemljišče,

PRODAMO - Pesje - Velenje, enodružinska stanovanjska hiša, 350 m² + 1700 m² zemljišče,

PRODAMO - Slovenske Konjice, več poslovnih prostorov v novem poslovno trgovinskem centru, v strogem centru Slovenskih Konjic,

PRODAMO - hiše, Sp. Kraše, Andraž nad Polzelo, Breg pri Polzeli, manjšo kmetijo v Rečici ob Savinji in Lokovici, nedograjeno hišo v Novi Vasi Šmarju pri Jelšah, Šentilju,

PRODAMO - Velenje, poslovni prostor na Stantetovi ul., za mirno dejavnost, svoj vhod, (prej videoteka),

ODDAMO V NAJEM - NAZARJE, pisarne z delavnico in trgovino, v velikosti cca 350 m², v obrtni coni Nazarja ob glavni cesti, urejena parkirišča,

ODDAMO V NAJEM - VELENJE, dvosobno stanovanje, 46 m², na Tomšičevi ul., 1. nadstropje, popolnoma opremljeno,

IŠČEMO več stanovanj v Velenju - enoinpol do dvosobno stanovanje (do 55 m²) po možnosti v pritličju ali prvem nadstropju oz. do petega nadstropja v bloku z dvigalom,

IŠČEMO v Savinjski dolini kupimo za znanega kupca večji bivalni vikend ali manjšo hišo v okolici Mozirja.

Mnogi nam zaupajo že vrsto let. Zaupajte nam še vi !

gsm: 041/665-223 tel: 03 898 16 00

4. MEDNARODNO
ODPRTO PRVENSTVO
SLOVENIJE V NAMIZNEM TENISU
4TH SLOVENIAN OPEN CHAMPIONSHIP
Velenje, 31. 01. - 02. 02. 2003

**Okvirni urnik 4. mednarodnega odprtega prvenstva Slovenije
v namiznem tenisu - Velenje, Rdeča dvorana od 31. januarja
do 2. februarja 2003**

Petek, 31. 1. 2003

09.00 - 21.00 Predtekmovanje po skupinah v kategoriji članic,
članov in mlajših članic ter članov do 21 let
(U-21)

Sobota, 1. 2. 2003

09.00 Tekmovanje finalnih skupin posamezno - članic,
članov in mlajših članic ter članov do 21 let
(U-21)

17.00 Otvoritev prvenstva - odprl ga bo predsednik
častnega organizacijskega odbora in župan
mestne občine Velenje Srečko Meh

17.30 Tekmovanje dvojic (članice, člani)

Nedelja, 2. 2. 2003

09.00 Zaključni dvoboji v posameznih konkurencah -
članice, člani, dvojice, mlajše članice ter člani
do 21 let (U-21)

12.00 Finale posamezno in proglasitev zmagovalcev -
članice, člani, dvojice in mlajše članice ter člani
do 21 let (U-21)

Pri obnovi, vzdrževanju ali novogradnji stanovanjske hiše, poslovnega objekta ali proizvodne hale vam na elektro področju nudimo:

HTZ
I.P., d.o.o.
VELENJE
PC ESTO

tel.: 03 8984 016, fax: 03 5871 366
E-mail: drago.novak@rlv.si

- ⊙ vzdrževanje in montažo elektroinštalacij, odpravo okvar
- ⊙ izvedbo elektroinštalacij na ključ ali izvedbo posameznih elektroinštalacijskih del
- ⊙ meritve elektroinštalacij
- ⊙ izdelavo projektne dokumentacije
- ⊙ svetovanje in izvedbo ukrepov za ekonomično porabo električne energije

- ⊙ servisiranje varilnih aparatov
- ⊙ servisiranje, pregled in popravila prenosnega ročnega orodja z izdajo potrdila o ustreznosti
- ⊙ previjanje elektromotorjev, tuljav in transformatorjev

- ⊙ storitve z avtolestvijo
- ⊙ najem agregata
- ⊙ izposajo elektro opreme za ureditev prireditvenega prostora in dežurstvo na prireditvah

- ⊙ **graviranje na sodobni računalniško podprti CNC gravirni napravi v kvalitetne materiale različnih dimenzij do 600x400 mm**
 - ⊙ materiali: inox, dvo in tribarvna plastika, mesing, alu-pločevina, akrilno steklo, les
 - ⊙ unikatno graviranje tablic z napisi in logotipi podjetij
 - ⊙ označevanje prostorov, regalov v skladiščih, označevanje izdelkov

NI MESTA, DA SE GA NE BI OPRIJEL

malte **TORMALT**

TORMALT pripravljene suhe mešanice v 30 kg vrečah ali 6m³ silosih za :

- vse vrste ometov
- malte za zidanje
- kontaktne malte
 - fine malte
- malte za estrihe

Pri uporabi dodate le vodo!

Mokre betonske mešanice vam z avtomešalci dostavimo na gradbišče in s črpalko tudi vgradimo.

DELAVNICA ZAŠČITNIH SREDSTEV

PONUJAMO VAM KVALITETNE STORITVE

- **izdelava** delovnih oblačil, čevljev in rokavic,
- **popravilo** čevljev,
- popravilo usnjene in tekstilne galanterije,
- **robljenje** preprog,
- **obnova** sedežnega pohištva,
- izdelava transparentov, platnenih senčil, rolo zaves in prtov,
- izdelava in popravilo cerad ter baldahinov,
- izdelava prevlek za avtomobilske sedeže,
- dobava in **polaganje** zidnih ter talnih oblog.

ZA TISTE, KI ŠE NE VEDO:

- oblačila za prosti čas
- hlače športnega kroja s številnimi epi ter praktičnimi in modnimi zadrgami
- udobne hlače za rolarje

HTZ
VELENJE
I. P., d.o.o.

Tel/fax:
03/587-57-64
ali 898-40-46
www.htz.si

OBIŠČITE NAS V TRGOVINI IN POPRAVLJALNICI NA KERSNIKOVI 13 V VELENJU

v neposredni bližini trgovine VIS-A-VIS

DELOVNI ČAS: od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.00.

HTZ
VIR
I.P., d.o.o.

NAGRADNA KRIŽANKA

				AVTOR: DUŠAN KOVAČIČ	ZELO OZKA REČNA DOLINA	NAJVEČJI POLOTOK NA JADRANSKI OBALI	POLOŽAJ, DRŽA (ŽARGON.)	DRŽAVA V VZHODNI AFRIKI								
				TISKARSKA DEJAVNOST						VIR, ZALOGA, SREDSTVO						
				SPOJINA ALKOHOLA Z ORGANSKO KISLINO												
				IGRALEC SEVER KOS POHIŠTVA												
	BERIVO	NAŠA IGRALKA ŠPELA	MOČVIRSKA RASTLINA Z VOTLIM STEBROM	VULKAN NA SICILJI GR. BOGINJA NESREČE				STRAN NEBA POPULARNA POPEVKA			EGIP- ČANSKA SVETA PTICA	OSNOVNA ZAČIMBA	VNETJE UŠESA	PEVKA FALK		
SVINČNIK ZA LEPOTI- ČENJE						HRVAŠKA TENISAČICA MAJOLI	AM. IGRALEC FORD HOKEJIST ZUPANČIČ									ROMULOV BRAT
NADEVANE TESTENINE								KDOR SABOTIRA OVČJI HLEV								
IZSEKAN PROSTOR						REŽISER TAUFER POLICA ZA KNJIGE			DEL JE- DILNEGA PRIBORA TITAN							
RIMSKA ŠEST			MADŽARSKI DRAMATIK MADACH	DOLG IN OZEK KOS BLAGA				IMPRESIJA				MARIBOR. TOV. VOZIL CEPINOV OKEL				
OSEBNI ZAIEMEK				SOLMIZAC. ZLOG SPODNJA OKONCINA		AMERIŠKA PEVKA YOKO	GOVEDO Z VELIKIMI ROGOVI	RAZJEDA NA KOŽI OLGA JANČAR			OLIMPIJSKE IGRE MRTVEČ, KI SESA KRI			PREBI- VALKA IGA	OBREDNA PESEM V ČAST BOGU APOLONU	
	PSIHOLOŠKI TEST	TEKMOVANJE V VEČ PANOGAH VALILNIK							SNOV, KI PO- SPEŠUJE VE- ČANJE RA- STL. CELIC							
BOLEZENSKO NAGNENJE K POŽIGANJU									KRALJEVIČ IZ MAHAB- HARATE JUŽNOAM. PAPIGA				25. IN 16. ČRKA ZABJA ZADNJA OKONCINA			
OGRAJA NA STREHI, KI ZADRŽUJE SNEG								NEKDANJI TURŠKI OBLASTNIK VITEŠKI MOŠKI								
IVANA KOBILCA			ALBERTO TOMBA FR. LOVSKO LETALO			DVOGOVOR	OKAY DEJANJE, KI NAS OČISTI GREHA		ZADNJI DEL RIBE OST			RUDOLF NUREJEV TINE OMAN				ANDREJ VELKAVRH
OSAMLJEN GRIČ NA RAVNINI				ODPADNA VODA						ODISEJEVA DOMOVINA						
PAS ZA KIMONO				KRAJŠE IME ZA RIO DE JANEIRO			VATROSLAV OBLAK			POLET, ZANOS	DEL OBLAČILA					
HIMALAJSKA KOZA				TIBETANSKI VOL			DALMA- TINSKO Ž. IME									
BASKOVSKA SEPARAT. ORGANIZ.				VZDEVEK GRAFIKA JUSTINA OSKAR NEDBAL			NEM. IGRAL. DAGOVER NATALIJA VERBOTEN									
SOBESE- DNICA																
HITRO ZAPRTJE IN ODPRTJE OČI						KROKAR										

Nagradna križanka HTZ IP, PC ESTO

Napišite gesli iz križanke na dopisnico in jo do 21. februarja pošljite na naslov:
 Uredništvo Rudarja, Premogovnik Velenje, Partizanska 78, 3320 Velenje.

PC ESTO bo tri izžrebane reševalce nagradil:

1. nagrada: graviranje v vrednosti 5.000 SIT,
2. nagrada: graviranje v vrednosti 3.000 SIT,
3. nagrada: graviranje v vrednosti 2.000 SIT.

ESTER spojina alkohola z organsko kislino; **AVKSIN** snov, ki pospešuje večanje rastlinskih celic; **KAJMAKAM** nekdanji visok turški oblastnik; **OTITIS** vnetje ušesa; **IMRE** Madach mad arski dramatik; **ATE** grška boginja nesreče;

Pokličite
v uredništvo Rudarja
na telefon: 899 61 00,
interno 18-15
ali pošljite elektronsko pošto
na naslov: Diana.Janezic@rlv.si